

Nr. 04 // 2019

Prosa bladet

De it-professionelles fagblad

Piratdronning og festivalleder:

”Ikke alt ved digitaliseringen er rosenrødt” [s.8]

Tema: Offentlige myndigheder skal sætte data fri [s.12]

Guide: Sådan håndterer du sexchikane
på arbejdspladsen [s.20]

PROSA

Af Hanne Lykke
Jespersen
Næstformand
[hlj@prosa.dk]

Stop import af underbetalte løntrykkere

Regeringen vil lempe kontrollen, have en højere bagatelgrænse og indføre mildere sanktioner. Nej, det handler ikke om dagpengesystemet, hvor det ellers nok kunne være tiltrængt. Det handler om, at det skal være endnu nemmere for virksomheder at hente udenlandsk arbejdskraft til Danmark fra lande uden for EU. Problemet er bare, at de nye tiltag fjerner de beskyttelsesforanstaltninger, der er indført for at undgå svindel og udnyttelse af billig arbejdskraft. Forslaget tilgodeser ensidigt arbejdsgiverne, der allerede i dag har gode muligheder for at hente kvalificeret arbejdskraft med et minimum af bureaukrati.

Konkret vil regeringen nedsætte den såkaldte beløbsgrænse for udenlandsk arbejdskraft til en årsløn på 350.000 kroner inklusive pension og feriepenge – eller under 30.000 kroner pr. måned – når ansøgeren kommer fra en liste af lande, som Danmark har størst handel med. Argumentet bygger i høj grad på, at der er mangel på kvalificeret it-arbejdskraft. Men det giver ikke mening, at lønnen skal ligge under startlønnen for nyuddannede it-folk i Danmark.

I forvejen er der helt fri adgang for al arbejdskraft i EU (uanset hvilken løn arbejdsgiveren betaler). Og man kan få al den arbejdskraft, man ønsker sig fra hele verden ved blot at betale beløbsordningens nuværende minimum på knap 35.600 kroner pr. måned. Jeg får den tanke, at regeringen ønsker, at arbejdsgiverne skal kunne importere

underbetalte løntrykkere. Samtidig ønsker regeringen, at fjerne kravet om, at lønnen skal udbetales til en dansk konto, hvis man vil gøre brug af ordningen. Det vil i praksis gøre det umuligt at kontrollere, hvilken løn der udbetales – og dermed åbne for en ladeport af snyd med underbetaling af den udenlandske arbejdskraft.

Men det stopper ikke dér. Der skal også lempes på den såkaldte fast-track ordning, hvor virksomheder kan hente udlændinge ind i et job, før ansøgningen om arbejdstilla-

delse er færdigbehandlet. I dag kan en virksomhed miste den mulighed i to år, hvis man gentagne gange snyder med ordningen. Men regeringen vil se mildere på fejl, og selv ved grov, bevidst og gentagen snyd skal man kun fratages retten til fast-track i et år. Det er ikke lige den mildhed, lovgivningen praktiserer over for lønmodtagere, der kommer til at begå en fejl i dagpengesystemet.

Hvis regeringens mål virkelig er at skaffe flere it-folk, så må jeg skuffe med, at man altså ikke får ret mange højt specialiserede it-folk til at arbejde for under 30.000 kroner pr. måned. Derfor er forslaget først og fremmest en trussel mod helt andre faggrupper. Det paradoksale er, at arbejdsgiverne i forvejen har righoldige muligheder for at skaffe højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft – hvis de vil betale en fair løn. Det er PROSAs holdning, at udenlandsk arbejdskraft skal aflønnes på normale danske vilkår, og vi vil derfor arbejde for, at forslaget ikke vedtages.

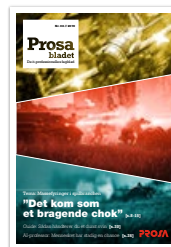
“Jeg får den tanke, at regeringen ønsker, at arbejdsgiverne skal kunne importere underbetalte løntrykkere”

Prosabladet: Adresse: Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V, tlf.: 33 36 41 41, prosabladet@prosa.dk › **Redaktion:** Ansvarshavende redaktør: Ole Hoff-Lund [ohl@prosa.dk] › journalist Stine Nysten [sny@prosa.dk] › korrekturlæser Ulla Kaas › **Udkommer:** En gang hver måned undtagen i juli › **Næste gang:** 13. maj › **Deadline for debatindlæg:** 10. april › Indlæg vil blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på prosa.dk › Indlæg, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse › Synspunkt på side 2 stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen › Prosabladet modtager gerne tip fra læserne på redaktion@prosa.dk › **Redaktionsudvalg:** Michael Harly (formand), Christian A. Christensen, Kristina Jakobsen, Peter Ussing og Kenneth Arbjerg [redaktionsudvalg@prosa.dk] › **Annancer:** DG Media a/s, tlf.: 70 27 11 55, epost@dgmedia.dk › **Design og grafisk produktion:** vahle+nikolaisen › **Forsidefoto:** Tobias Nicolai

“Potentialet er enormt, og jo flere offentlige myndigheder, der går med i projektet, jo større bliver værdien af de åbne data”

Christoffer Kjældgaard Giwerzman, chef for dataservice og offentlige data i Erhvervsstyrelsen

Se alle tidligere blade på prosa.dk

NYHEDER

Denmark bagud med åbne data ... 04

Danmark er blandt de dårligste lande i EU og OECD, når det gælder om at åbne op for offentlige data. Dermed går staten potentielt glip af 34 milliarder kroner, fastslår Rigsrevisionen.

DIGITALISERING

Piratdronningen hejser flaget ... 08

Louise Overgaard har været med til at skabe Coding Pirates, der lærer børn at være kreative med it. Hun er også ny leder af techfestivalen Internetweek Denmark, der sætter digitaliseringen til debat.

ÅBNE DATA

De offentlige data skal sættes fri ... 12

Myndighederne ligger inde med store mængder af data, som kan komme virksomheder til gavn og skabe nye muligheder. Nu sætter Erhvervsstyrelsen alle sejl til for at få de offentlige data i spil.

Succes med åbne data kræver dialog ... 16

Det er et klassisk hønen og ægget-dilemma, når private og offentlige aktører skal finde sammen om at udnytte potentialet i åbne offentlige data.

SEXCHIKANE

Flere unge mænd udsættes for sexchikane ... 18

77.000 personer oplevede sidste år seksuel chikane på arbejdspladsen. Selvom mænd rammes i mindre grad end kvinder, så tyder forskning på, at konsekvenserne for dem er værre.

Guide: Sådan håndterer du sexchikane ... 20

Hvad er seksuel chikane, og hvad kan du gøre for at forhindre det på din arbejdsplads? Prosa bladet bringer en guide.

IVÆRKSÆTTER

Millionsucces skabt på flid, held og teknisk forståelse ... 24

Siden 1984 har it-folk taget kurser hos SuperUsers, som er ejet af 60-årige Brian Eberhardt. I dag er han mangemillionær, og succesen tilskrives han menneskekundskaber og teknisk forståelse – men også flid og held.

FERIELOV

Få styr på den nye ferielov ... 32

Begynd allerede nu planlægningen af din sommerferie i 2020, lyder rådet fra PROSA. Den nye ferielov ændrer nemlig radikalt på dine muligheder.

AKTIVITETER

Kurser og foredrag ... 36

Tag med på Mountainbiketour, hold 1. maj med PROSA eller kom med på Arken. Du kan også blive klogere på SAFe eller video tutorials.

Danmark bagud med åbne data

Selv om Danmark ifølge FN er verdensmester i offentlig digitalisering, så halter vi langt bagud, når det gælder om at åbne op for de store mængder af data, som myndighederne ligger inde med.

I de seneste målinger fra EU og OECD er Danmark blandt de lavest rangerede lande, når det kommer til åbne data, som kan skabe yderligere værdi, når de videreanvendes af borgere og virksomheder til at udvikle nye produkter eller digitale løsninger.

Dermed går staten potentielt glip af en værdistigning i BNP på helt op til 34 milliarder kroner, fastslår Rigsrevisionen i en ny beretning, der opfordrer staten til at skabe en højere grad af gennemsigtighed ved at åbne de data, der ikke er fortrolige eller følsomme personoplysninger.

Svært at finde data

Rigsrevisionen har kortlagt, at der findes 921 åbne statslige datasæt, der vises 88 forskellige steder. Men manglen på en samlet indgang til datasættene betyder, at borgere og virksomheder kan have svært ved at finde frem til de data, som de ønsker at bruge, skriver Rigsrevisionen: "Dermed er der risiko for, at staten ikke indfrier potentialet ved de data, som er blevet åbnet", advarer Rigsrevisionen, der anbefaler, at der indføres et 'open by default'-princip for statens data.

"Princippet indebærer, at alle ministerier bør åbne deres data, medmindre gode grunde taler imod, fx at data ikke forventes at føre til merværdi, eller at data er klassificerede", skriver Rigsrevisionen og henviser til, at 27 ud af 35 OECD-lande har opstillet krav om at følge 'open by default'-princippet – men ikke Danmark.

Rigsrevisionen kritiserer også det såkaldte Datakatalog, som Uddannelses- og Forskningsministeriet oprettede i 2009 for netop at skabe en oversigt over åbne data på tværs af staten.

En stikprøvegennemgang af de 50 senest oprettede datasæt i Datakataloget viser, at linket til 41 af de 50 datasæt ikke virker. For to af de 50 datasæt virker linket, men datasættet var forældet. For de resterende syv datasæt fører linket til et opdateret datasæt.

"Det betyder samlet set, at Datakataloget ikke udgør en tidssvarende oversigt over åbne statslige data", skriver Rigsrevisionen i sin rapport.

Læs tema om åbne data side 12

ohl

10 ÅR SOM FORMAND

Niels Bertelsen blev dobbeltfejret, da han den 7. marts både blev hyldet for sine 10 år som formand og 25 år som lønnet valgt i PROSA. Dagen blev markeret med en reception i PROSAs lokaler i København, hvor familie, venner og samarbejdspartnere bidrog til at fejre jubilaren.

Formandshvervet tog sin begyndelse i 2008, da Niels Bertelsen – der dengang arbejdede i DSB – fik et opkald: PROSA manglede en formandskandidat. Resten er som bekendt historie, og han er nu i gang med sin sjette periode i formandsstolen.

Årsagen til, at PROSA ringede til de Danske Statsbaner, var ikke tilfældig. Niels Bertelsen var nemlig langt fra et ubeskrevet blad i PROSA.

Ung og aktiv

Allerede som 22-årig havde han meldt sig ind i PROSA og blev som bestyrelsesmedlem i PROSA/STAT hurtigt optaget af de it-professionelles faglige kamp. I 1987 blev han som 26-årig valgt som faglig sekretær for PROSA/STAT, som var hans første lønnete post i PROSA.

Efter ti år meldte lysten sig til noget nyt, og han blev forhandlingskoordinator i Socialrådgiverforeningen. Knap to år efter blev han hentet tilbage til PROSA, hvor han i seks år fungerede som organisatorisk næstformand, inden han skiftede spor til DSB.

Sammenlagt betyder det, at den nu 58-årige formand sammen med sit 10-års jubilæum kunne fejre 25-års jubilæum som lønnet valgt i de it-professionelles fagforening.

sny

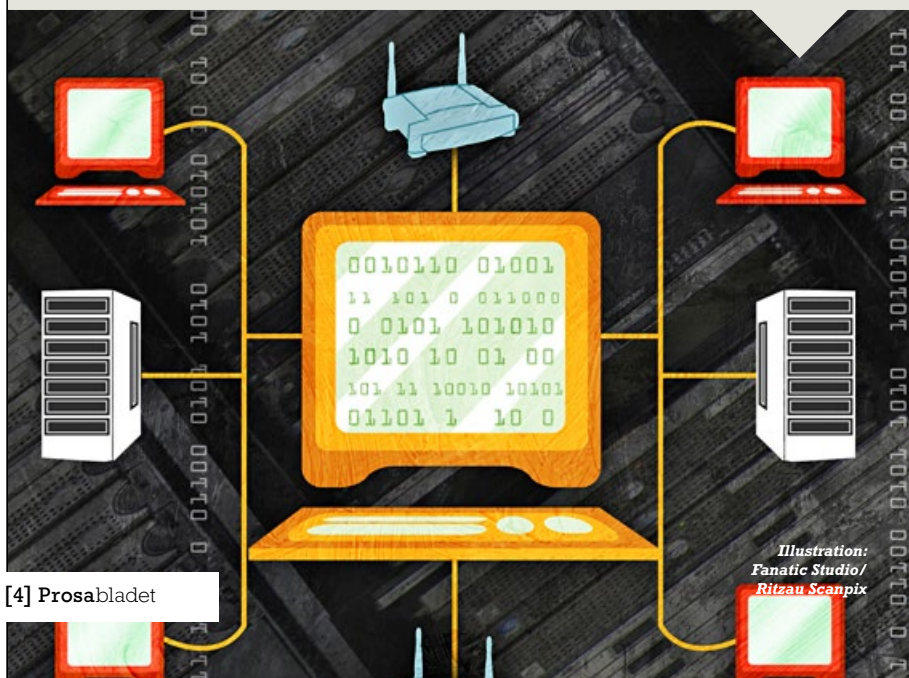

Illustration:
Fanatic Studio/
Ritzau Scanpix

Hver tiende ramt af sexchikane siger op

Hver tredje kvinde og hver fjerde mand har oplevet en eller flere former for krænkende hændelser af seksuel karakter på deres nuværende eller tidligere arbejdsplads. Det viser en undersøgelse, som Epinion har foretaget for Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH).

De unge er mest udsat: Næsten hver anden lønmodtager mellem 18 og 29 år har været udsat for sexchikane. Det gælder for 48 procent af de unge kvinder og 46 procent af de unge mænd.

Chikanen kan gøre arbejdslivet så surt, at de ramte siger jobbet op. Det er konsekvensen for ti procent af dem, der udsættes for seksuel chikane på jobbet. Blandt de unge ender hele 15 procent med at sige jobbet op, viser FH's tal.

"Tallene viser den barske virkelighed. Seksuel chikane har alvorlige konsekvenser. Ud over, at det kan få folk til at sige jobbet op, viser tallene, at især de unge får behov for psykologhjælp efter krænkende hændelser. Det er helt uholdbart. Og derfor er det nødvendigt med en kulturforandring på de danske arbejdspladser", siger Majbrit Berlau, der er næstformand i FH.

Læs guide om sexchikane side 20

ohl

6.000.000

Det gennemsnitlige antal annoncer, som Google fjernede hver dag i 2018, fordi de blev vurderet til at være falske. Det svarer til 2,2 milliarder annoncer på et år.

Danmark blokerer for techskat i EU

Planerne om at indføre en digital EU-skat rettet mod de store techvirksomheder som Google, Facebook og Amazon er foreløbig skrinlagt. Det sker, efter at Danmark, Sverige, Finland og Irland har blokeret for en aftale, der ville ændre den eksisterende beskatning af overskud til beskatning af omsætning.

I dag betaler techgiganterne stort set ingen skat i EU, men da EU-landene ikke kunne opnå enighed, vil de i stedet forsøge at indgå en global skatteaftale via OECD, skriver Ritzau.

Den danske finansminister Kristian Jensen (V) har længe været modstander af en digital skat i EU, fordi han frygter, at præsident Donald Trump vil svare igen, hvis store amerikanske virksomheder bliver beskattet af deres omsætning i Europa.

ohl

"Vi har erfaret, at gamerne har hurtige reaktionsevner, er gode til at skabe overblik i pressede situationer og har forstærkede visualiseringsevner i forhold til almindelige unge. Alle evner, vi virkelig godt kan bruge"

Anders Bech, sektionschef hos Forsvarets Personalestyrelse, til DR.

71,9

Danske virksomheders samlede skattebetaling satte rekord i 2017 med 71,9 milliarder kroner som følge af markant større overskud. De største betalere var Novo Nordisk, Dansk Bank og Lego.

70.000 finder lærer kunstig intelligens

Finland har indledt et stort uddannelsesprogram målrettet alle de borgere, der ikke har en teknisk baggrund, og som gerne vil forstå grundelementerne i kunstig intelligens. Målet er at give mindst én procent af den finske befolkning – svarende til 55.000 mennesker – et 20 timers kursus i kunstig intelligens, skriver Berlingske Tidende.

Indtil videre har godt 70.000 finder skrevet sig op til kurset "Elements of AI", som begyndte som et samarbejde mellem Helsinki Universitet og techvirksomheden Reaktor.

ohl

"Det er meget positivt, at regeringen aktivt arbejder for at gøre kunstig intelligens til et vækstområde på et etisk grundlag"

PROSA-formand Niels Bertelsen om regeringens nye strategi for kunstig intelligens, der blev præsenteret den 14. marts.

NemID sakser papkortet

Det lille laminerede papkort med en række sekscifrede koder er snart en saga blot. Det oplyser Digitaliseringsstyrelsen og bankernes brancheforening Finans Danmark i en fælles pressemeddelelse.

Næste generation kommer til at hedde MitID og bliver ifølge planen lanceret i sommeren 2021. Papkortet skrottes, og der vil i stedet blive udviklet andre måder at logge ind med sit digitale ID blandt andet i form af en app. Der kommer også en række andre muligheder eksempelvis fysiske løsninger til dem, som foretrækker det eller har særlige behov, understreges det i pressemeddelelsen. NemID udgår helt i 2022.

sny

Lær hvordan du beskytter dit domænenavn

Phishing, identitetstyveri og malware bliver en stadig større trussel mod danske virksomheder. Der findes dog sikkerhedsværktøjer i DNS, som kan beskytte din e-mail og hjemmeside mod denne form for angreb.

Vi udbyder fire gratis kurser* i, hvordan du kan afhjælpe problemet ved at sætte dit domænenavn op med fx **DNSSEC** og **DMARC**.

- 6. maj 2019:** Grundlæggende DNS
v/ Thomas Steen Rasmussen
- 7. maj 2019:** Beskyt dit domænenavn med DNSSEC
v/ Jakob Schlyter
- 8. maj 2019:** Kryptering af e-mail og websites
v/ Jakob Schlyter
- 9. maj 2019:** Beskyttelse af online identitet og e-mailsystem med DMARC
v/ Tim Draegen og Alwin de Bruin

Læs mere og tilmeld dig på www.dk-hostmaster.dk/kursus

*Inkluderer forplejning og foregår hos DK Hostmaster i Ørestaden, København.

 dk hostmaster

PIRATDRONNINGEN HEJSER FLAGET

Som piratdronning har Louise Overgaard været med til at skabe Coding Pirates, der lærer børn at være kreative med it og programmering. Men hun er også ny leder af techfestivalen Internetweek Denmark i Aarhus, der sætter digitaliseringen til debat. ”Jeg opfatter ikke alt ved digitaliseringen som rosenrødt. Men jeg tror på, at vi kan fikse det”, siger hun.

Af Ole Hoff-Lund
[ohl@prosa.dk]
Foto: Tobias Nicolai

Det havde egentlig lidt karakter af et oprør, da Louise Overgaard i 2014 besluttede at gå med i det nyetablerede Coding Pirates sammen med en gruppe ligesindede. Det skete i frustration over, at den digitale udvikling brager afsted, uden at nogen tilsyneladende har overvejet at inddrage den yngste generation i revolutionen – dem, der måske er allermost åbne for den moderne teknologis lyksaligheder og udfordringer.

Coding Pirates er en reaktion på det: Et fritidstilbud, hvor børn og unge kan lære at være kreative med it og forstå den teknologi, der omgiver os.

– Der bliver jo skreget på teknologiforståelse fra alle sider. Både fra skoler, virksomheder og private. Men der var ingen, der gjorde noget. Derfor skabte vi Coding Pirates, og vi har virkelig ramt et stort behov, siger Louise Overgaard, der har titel af Pirate Queen, hvilket svarer til at være formand for hovedbestyrelsen i Coding Pirates Denmark.

Alene i det forgangne år er der kommet 21 nye lokalforeninger til, men der står stadig cirka 2.700 børn på venteliste. Derfor er Coding Pirates hele tiden på udkig efter at oprette nye afdelinger og skaffe flere frivillige kodepirater.

I mellemtiden er de i gang med at oprette et online univers kaldet Piratskibet, hvor kodeglade børn kan idéudvikle, programmere og dele deres projekter med hinanden. Og for Louise Overgaard er det afgørende, at tilbuddet appellerer til både drenge og piger.

– Hvis pigerne har en opfattelse af, at de ikke kan finde ud af teknologi, så får drengene også den opfattelse af pigerne. Vi synes, det er vigtigt, at drenge og piger lærer at arbejde sammen, for det skal de jo også, når de bliver ældre. Og jo større diversitet, vi kan få i techbranchen, jo stærkere står vi helt grundlæggende som samfund, siger Louise Overgaard, der bor med sin mand og to børn i Aarhus.

Rosenrød digitalisering

Selv om der lige har været landsmøde og fem års fødselsdagsfest i Coding Pirates, da ProsaBladet møder hende i Aarhus, så er det noget andet, der optager hende i disse dage. For i begyndelsen af

maj er Louise Overgaard vært for Internetweek Denmark (IWDK), der ifølge arrangørerne er Danmarks førende digitale festival.

Det er sjette gang, festivalen afholdes, men første gang med piratdronningen ved roret. Temaet er Digital Change//Change Digital og fokuserer på, hvordan vi sætter mennesker først i den digitale tidsalder, hvor store dele af vores samfund er under voldsom forandring.

– Det er ikke, fordi jeg opfatter alt ved digitaliseringen som rosenrødt. Der er masser af udfordringer. Men jeg tror på, at vi kan fikse det, hvis vi gør det sammen, og hvis vi hjælper hinanden og har skarp fokus på det – både som privatpersoner, som virksomheder og som offentlige myndigheder, siger Louise Overgaard. >>

“De kunne lige så godt have talt hebraisk”

CODING PIRATES

Stiftet i 2014 som et fritidstilbud til børn og unge mellem 7 og 17 år. Har i dag 89 afdelinger i hele landet. Cirka 2.700 børn står på venteliste for at lære at være it-kreative og programmere.

Coding Pirates er støttet økonomisk af fonde og virksomheder og har eget sekretariat i Odense.

Du kan melde dig som frivillig eller læse mere på codingpirates.dk

Internetweek Denmark finder sted for sjette gang i maj, men det er første gang med Louise Overgaard ved roret.

Hun ser en tydelig tendens til, at mange bliver dystopiske, når de kigger ind i fremtidens digitaliserede samfund. Men netop den tendens søger IWDK at imødegå ved at komme med kvalificerede bud på, hvordan den digitale forandring kan finde sted på den bedst mulige måde.

Louise Overgaard trækker en parallel til den tid, hvor industrialiseringen buldrede afsted, og hvor arbejdsmiljøet var forfærdeligt, og børnearbejde var udbredt.

– Men så begyndte vi at hegne det ind med regler og fagforeninger, og vi fandt et fornuftigt leje med ordentlighed og ansvarlighed. Og det er dér, vi tænker, at vi står lige nu med digitaliseringen. Det er en brydningstid, hvor vi er nødt til at få sat nogle hegn og skabt nogle regler, siger festivallederen og peger på en række problemer, hun gerne ser løst gennem lovgivning hurtigst muligt:

– Det dur ikke, at offentlige myndigheder lækker vores data, eller at store SoMe-virksomheder har en monopolagtig tilgang til vores personoplysninger, og at vi ikke ved, hvad de bruger dem til. Eller at store, internationale virksomheder baserer deres rekruttering på algoritmer, der frasorterer kvinder eller sorte mænd. Det dur heller ikke, hvis vores børn ikke udvikler sig motorisk korrekt, fordi de sidder bag en skærm hele tiden, eller at familier går i opløsning, fordi der altid er skærme imellem dem. De ting

skal vi have lært, og det er lige nu, vi skal gøre det, fastslår Louise Overgaard.

Fra religion til loddekolber

Som cand.mag. i religionsvidenskab og psykologi er der umiddelbart et stort spring til hendes nuværende fokus på at styrke danskernes teknologibevidsthed.

Men da Louise Overgaard for nylig ryddede op i kælderen og fandt sine gamle eksamensprojekter frem, opdagede hun alligevel en form for rød tråd. For med titler som 'Betydningen af identitet på internettet' og 'Religiøse behov for nutidens mennesker' har hun

– måske ubevidst – haft snuden nede i det teknologiske spor hele tiden.

– Så på en måde passer det meget godt sammen, siger hun.

Og da hun efter fem års ansættelse som projektleder på Hovedbiblioteket i Aarhus åbnede låget til et samarbejde med Open Space Aarhus – et kreativt forum, hvor teknisk interesserede kan mødes om åben teknologi – blev det et vendepunkt i hendes karriere.

– Jeg følte mig ligesom hjemme i min faglighed som humanist, men så mødte jeg nørderne fra Open Space Aarhus, og jeg forstod ikke et pluk af, hvad de sagde. De kunne lige så godt have talt hebraisk. Men de hjalp mig med at oversætte det. Og det gav mig en erkendelse af, at teknologi

“Jeg er ikke den, der koder selv”

er nødt til at blive oversat på en måde, så vi alle sammen kan forstå den og bruge den i alle de fagområder, hvor det digitale er vigtigt, siger Louise Overgaard.

Snart var forhallen i det gamle hovedbibliotek fyldt med loddekolber og værktøj til at bygge strikkemaskiner, 3D-printere og fjernbetjening – og der var et helt område, hvor man kunne få lov at smadre gamle computere. Unge mennesker væltede ind for at være med, og erfaringerne fra det møde tog Louise Overgaard med sig over i det nye hovedbibliotek DOKK1, der i dag er mødested for Coding Pirates og har udvikling af digital fabrikation på dagsordenen med 3D-printere og lasercuttere til at lave prototyper af nye opfindelser.

Tørstige træer og dæmpet lys

Men for Louise Overgaard gik turen videre over i Aarhus Kommunes afdeling for Innovation, Teknologi og Kreativitet (ITK), hvor hun gik i gang med at udvikle smart cities og teknologisk byudvikling på en måde, hvor borgerne er i centrum.

– Jeg er ikke den, der koder selv. Det er ikke mig. Men jeg kan oversætte, hvad de tekniske funktioner rent faktisk kan bruges til. Jeg prøver at hjælpe med at skabe rammerne og se perspektiverne i, hvordan teknologien bliver relevant. De digitale forandringer kan bringe utroligt meget godt til os som samfund inden for arbejdsmarked, klima og sammenhængskraft. Vi skal bare gøre det på den rigtige måde, siger hun.

Byudviklingen har blandt andet ført til, at der er både gratis wifi og smalband (LoRaWAN) med sensorer, der dækker hele byen og understøtter muligheden for at gøre Aarhus til en smart by. Smalband er ideelt til at sende meget små datamængder over lange afstande, og sensorerne, der eksempelvis måler temperatur, støj og luftkvalitet, bruger tilmed meget lidt strøm.

Louise Overgaard peger på, at sensorerne eksempelvis kan bruges til kun at tømme skraldespande, når de er fyldt, vande træerne, når de er tørstige, eller dæmpe gadelyset og kun aktivere det, når nogen bevæger sig.

– Der ligger et kæmpe miljømæssigt element i kombination med nogle besparelser, der ikke handler om at bruge salamimetoden, men om at spare dér, hvor der ikke er nogen grund til at bruge penge, siger hun.

De mange data stilles til rådighed på kommunens Open Data platform, så alle kan anvende dem. Igen handler det for piratdronningen om at sætte mennesket først i den digitale udvikling

– Der er en demokratisk vinkel og en transparens i det, som er fantastisk spændende. Åbne data kan være med til at skabe større bevidsthed om, hvorfor vi tager bestemte beslutninger, og de kan afsløre, når vi træffer forkerte beslutninger. Hvis vi bruger data proaktivt, så kan vi bymæssigt og forretningsmæssigt styre vores samfund i en bedre retning, fastslår Louise Overgaard.

Benspænd fra borgerne

Og det er lige præcis noget af det, hun gerne vil italesætte på festivalen IWDDK, der fungerer som en åben platform med plads til at diskutere den digitale udvikling ud fra både en professionel dimension og en borgerdimension.

En del af Louise Overgaards drivkraft er, at samfundet er ved at knække over i et digitalt A-hold og et B-hold, hvor en stor del af borgerne føler sig afkoblet fra den digitale revolution.

– Og hvis vi også bevæger os videre ind i selve forståelsen af teknologien, så er det endnu flere, der står udenfor. Måske har vi så også et C-hold. Så diskussionerne om det digitale samfund skal tages i det åbne, siger Louise Overgaard.

I samme åndedrag opfordrer hun udviklerne af ny teknologi til at holde sig to væsentlige ting for øje: Diversitet i techbranchen og målgruppeinddragelse. For man skal kende sin målgruppe og indrette teknologien efter den fremfor at skabe endnu større barrierer for borgerne, understreger hun.

– Selv om det kan være irriterende, så kan man blive nødt til at få de dér benspænd fra målgruppen, så vi er sikre på, at vi udvikler de digitale løsninger rigtigt. Er de rigtige faggrupper inddraget tilstrækkeligt og på det rigtige tidspunkt? Derfor er det også så vigtigt, at alle mulige faggrupper kommer ind i diskussionen om ny teknologi, siger Louise Overgaard.

Myrekryb og ansigtsgenkendelse

Selv om hun er stor fortaler for digitalisering som hjælpemiddel i det offentlige Danmark, så er hun "megabekymret" over den digitale udvikling, der finder sted i Kina, hvor en milliard mennesker er udsat for en så massiv overvågning og brug af ansigtsgenkendelse, at det næsten overgår fantasien.

– Jeg får helt myrekryb. Privacy er meget vigtig for mig. Og det er vigtigt, at folk får en opfattelse og forståelse for, hvad deres data kan, hvad de er værd, og hvad de bliver brugt til. Det handler om digital dannelse – både for børn og deres forældre, siger Louise Overgaard.

Piratdronningen har da heller ikke planer om at installere en lille, intelligent Google-assistent i sit hjem i Trøjborg i Aarhus.

– Jeg skal ikke have et intelligent hus. Jeg tror ikke lige, det er noget for mig at gå rundt og snakke med en computer derhjemme.

PROSA deltager som event partner i Internetweek Denmark. Følg med på prosa.dk

INTERNETWEEK DENMARK

Danmarks førende digitale festival Internetweek Denmark (IWDDK) finder sted for sjette gang i Aarhus den 7.-12. maj. Festivalen er crowdsourcet, så virksomheder og institutioner byder ind med arrangementer under det fælles tema Digital Change//Change Digital.

I år er der for første gang programsat såkaldte Tracks, som er halv- eller heldagskonferencer om blandt andet Digital Accountability, Digital Democracy, Artificial Intelligence og New Technologies, som arrangeres af en ekspert på området.

De fleste arrangementer er gratis. Du kan se programmet på iwddk.dk

De offentlige data skal sættes fri

Offentlige myndigheder ligger inde med store mængder data, som kan komme virksomheder til gavn og skabe nye muligheder. Nu sætter Partnerskabet for Åbne Offentlige Data alle sejl til for at slippe data fri. De it-professionelle i PROSA er en af de vigtigste målgrupper.

Af Ole Hoff-Lund
[ohl@prosa.dk]
Illustration: Lars Refn

De offentlige myndigheder kan blive endnu bedre til at se værdien af de data, de indsamler, så de i højere grad kan indgå som digitale byggesten i nye produkter og løsninger.

Det fastslår Christoffer Kjældgaard Giwercman, der er chef for dataservice og offentlige data hos Erhvervsstyrelsen, som sammen med Open Data DK, Kommunernes Landsforening og Danske Regioner udgør Partnerskabet for Åbne Offentlige Data. Sammen har de nu indledt en charmeoffensiv, der skal få flere myndigheder til at opdage potentialet i deres data og udnytte dem kommercielt i samarbejde med private virksomheder.

"Åbne data er og bliver et fokusområde for danske offentlige myndigheder, og det er afgørende, at kommunerne deltager aktivt i arbejdet med åbne data", lyder det i en opfordring fra partnerskabet til landets 98 kommuner.

For at sætte skub i udviklingen har partnerskabet netop offentliggjort tre guides, der viser, hvordan myndighederne griber opgaven an, så data om alt fra trafik og energiforbrug til miljø og sundhed kan skabe værdi for virksomhederne.

Håbet er, at de offentlige data for alvor bliver sat fri i de kommende år, og at endnu flere private virksomheder bruger dem som råstof i udviklingen af applikationer, tjenester og services, forklarer Christoffer Kjældgaard Giwercman:

– Potentialet er enormt, og jo flere offentlige myndigheder, der går med i projektet, jo større bliver værdien af de åbne data. Den største udfordring lige nu er at opnå en forståelse for, hvilke data der er interessante for virksomhederne, så de kan udvikle nye forretningsmodeller.

Vis os succeshistorierne

Det nye initiativ skal bidrage til at nedbryde nogle af de barrierer, der hidtil har stået i vejen for brugen af åbne offentlige data i forretningsøjemed.

I en undersøgelse fra 2018, hvor 225 virksomheder blev spurgt om deres behov og ønsker til offentlige data, svarer en stor del, at de ikke finder åbne data relevante for at

skabe værdi i deres virksomhed, og at det kan være svært at gennemskue, hvad der faktisk er muligt.

Og den udfordring skal overvindes, hvis de private virksomheder skal trækkes til truget, forklarer Lasse Steenbock Vestergaard, der er teamleder og open data ekspert ved Alexandra Institutet, som rådgiver offentlige og private

Guide til myndigheder

Partnerskabet for Åbne Data har netop udgivet tre guides, der skal hjælpe offentlige myndigheder ud over rampen: En parathedsguide, en værdiguide og en juridisk guide. Du skal blandt andet forholde dig til disse spørgsmål:

- Har I som organisation erfaring med, at jeres data bruges af andre?
- Har I et klart defineret formål med udstilling af disse data?
- Har I erfaring med at trække rå data ud af et fagsystem og tilpasse datasættets form og struktur til at kunne bruges i en anden sammenhæng?
- Er der taget stilling til, om oplysninger i datasættet er personhenførbare eller af andre årsager ikke må publiceres?
- Hvor stor er datamængden, der dagligt forventes hentet af potentielle brugere?
- Øges datasættets størrelse over tid?
- Hvilken platform/infrastruktur ønskes data udstillet på?
- Hvem skal drifte og vedligeholde distributionsplatformen?
- Hvilken slutbrugersupport vil I tilbyde?
- Læs mere på data.virk.dk/aabne-data

Maria... Hm... Ja!
Toyota Avensis ...
24 km hver vej ...
...Med anhængertræk ...
Halvmaraton ... Skadet...
47 år... Bom, bom ...
Visa til Myanmar ...
Raftehegn i skel...
Hovedstol 1,2 mio. ...

virksomheder i digitalisering. Men han ser klare tegn på, at myndighederne er vågnet op til den digitale tidsalder i takt med, at emnet er rykket op på den politiske dagsorden.

– Idéen om at dele åbne data er for alvor ved at blive mas-seret ind i organisationen hos de offentlige myndigheder. Det er de nye guides også udtryk for, og de er endnu et puf i den rigtige retning. Det handler meget om at ændre kulturen internt og især hos de databaseansvarlige, men jeg vil vove at påstå, at det nu er så forankret mange steder, at vi vil se væsentlige resultater meget snart, siger han.

Når han kigger rundt i landskabet, ser han talrige eksempler på kommuner, der har taget de åbne data til sig og deler viden og datasæt på kryds og tværs – blandt andet på open source-platforme som OS2 og OS2iot.

– Den høj kvalitetsdeling af viden i form af data har betydning, at de offentlige myndigheder pludselig selv kan se værdien i de åbne data. Det har tidligere været en væsentlig showstopper. Men når du som kommune oplever, at du ikke behøver at opfinde den dybe tallerken hver gang, men kan bruge andres erfaringer, så ser du værdien af data.

Og så bliver det naturligt at tænke det ind i dagligdagen, siger Lasse Steenbock Vestergaard.

En lasso med data

Også i Erhvervsstyrelsen har man oplevet massiv efterspørgsel på data fra virksomhedsregistret (CVR), siden man i 2013 besluttede at gøre den frit tilgængelig for alle. I dag er der dagligt flere millioner opslag i CVR, og adskillige virksomheder anvender data derfra til at skabe nye forretninger.

Det gælder blandt andet Lasso X, der ved hjælp af data fra CVR, Tinglysningsretten og Ejerregisteret overvåger ændringer i virksomheders oplysninger og sammensætning. Det bruger Lasso X til at holde sine kunder opdateret om kundeoplysninger, stamdata og nøgletal direkte i deres CRM-systemer.

– Vi kan se, at når de offentlige data bliver sat fri, så stiger brugen af de data voldsomt. På den måde kan de offentlige data for eksempel i høj grad være en forudsætning for at skabe nye, grønne og smarte løsninger, siger Christoffer Kjældgaard Giwercman. >>

Han peger særligt på trafik, mobilitet og trængsel som områder, hvor der kan skabes nye løsninger ved hjælp af offentlige data. Det handler om såkaldt mobilitet som en service, så data om tog, biler, busser og antal passagerer på forskellige tidspunkter af døgnet kan udnyttes til at planlægge, hvor og hvornår der eksempelvis skal være taxaer, bycykler eller samkørsel til rådighed.

– Data kan være med til at afhjælpe trængsel på vejene og planlægge den offentlige transport mere optimalt. I teorien kan det også spille ind i klimaproblematikken, hvis færre biler holder i tomgang, siger Christoffer Kjældgaard Giwerzman.

Han henviser til erfaringerne fra Transport for London, der har lagt alle storbyens trafikdata ud til fri afbenyttelse, og i dag abonnerer flere end 17.000 it-udviklere på de åbne data gennem en API (Application Programming Interface). Den leverer det digitale brændstof til 600 rejse-apps, der anvendes af 42 procent af indbyggerne i London.

Økonomisk set har de åbne data resulteret i indtægter og besparelser på op til 1,1 milliarder kroner om året i London.

– Så der er ret klare indikationer på, at der er store samfundsmæssige værdier ved at få de offentlige data ud, siger han.

På med databeskyttelsesbrillerne

Men for at løfte opgaven med at udstille flere offentlige datasæt er det helt afgørende at få flere af de it-professionelle i tale, mener Christoffer Kjældgaard Giwerzman. Det er dem, der sidder på databaserne og derfor er i stand til

at svare på, hvilke data den offentlige myndighed ligger inde med, og hvordan de kan bringes i spil.

– I første omgang har de en vigtig rolle med at få struktureret og præsenteret data på en måde, så alle os andre, der ikke har de it-kundskaber, kan forstå det, og så forretningsanalytikere kan se værdien i det og konkretisere det i nogle

produkter. Det handler om at oversætte data til forretning – om det så er i form af bedre borgerservice eller i en virksomhed, siger han.

Set med databeskyttelsesbriller har Erhvervsstyrelsen lagt sig i selen for at sikre, at der ikke ubevidst optræder personhenførbare oplysninger i de åbne data. For selv om partnerskabet som udgangspunkt ønsker at udstille så mange data

som muligt, så går myndighederne ikke ind i projektet med hovedet under armen, understreger han.

– Det kan jo godt være, at jeg sidder med et datasæt, som isoleret set ikke er personhenførbart. Men teknologien er så fremskreden, at hvis jeg kombinerer fem eller ti datasæt, så kan jeg komme meget tæt på det enkelte individ. Og det skal man tage højde for, når man lægger data ud, siger Christoffer Kjældgaard Giwerzman, der tror, at Danmarks førerposition på dataetik og digitalisering kan give en umiddelbar fordel:

– Vi plejer at bryste os af, at Danmark er et af de mest digitaliserede lande, og at vi har nogle af de mest veluddannede medarbejdere. På den baggrund kan man godt argumentere for, at vi har en konkurrencefordel, når det gælder om at udnytte de åbne data til at skabe nye forretningsmuligheder.

“Vi kan se, at når de offentlige data bliver sat fri, så stiger brugen af de data voldsomt”

Christoffer Kjældgaard Giwerzman,
Erhvervsstyrelsen

Sådan udstiller du data

Nogle formater gør det lettere at genbruge data end andre.

Web services med standardiserede XML-formater kan meget let tilgås af maskiner og integreres i andre tjenester, men brugerne af data kan have særlige ønsker til den måde, data udstilles på.

CSV

Et meget nyttigt format, da det er kompakt og dermed velegnet til at overføre store sæt af data med samme struktur. Dog er formatet så spartansk, at data ofte er ubrugelige uden dokumentation. Det kan være nærmest umuligt at gætte, hvilken betydning de forskellige kolonner har.

Regneark

Mange myndigheder har oplysninger liggende i regneark. Disse data kan ofte anvendes umiddelbart med de rette beskrivelser af, hvad de forskellige kolonner betyder. Dog kan der være makroer og formler, som kan være besværlige at have med at gøre.

XML

Et meget udbredt format til udveksling af data, fordi det giver gode muligheder for at bevare strukturen i data. Den måde, filerne opbygges på, lader udviklerne skrive dele af dokumentationen ind sammen med data, uden at det forstyrrer læsningen af dem.

Database

Giver mulighed for at tilgå data dynamisk. Det har den fordel, at man kan give brugerne mulighed for selv at sammensætte netop det udtræk, de er interesserede i. Der er dog sikkerhedsmæssige forhold ved at tillade eksterne databaseudtræk.

API

For data, som ændres ofte, og hvor hvert enkelt udtræk er begrænset i størrelse, er det meget relevant at udstille data via web services. Nogle af de mest brugte er SOAP og REST.

”Det er bare om at komme i gang!”

Flere åbne kommunale data kommer it-professionelle til gavn, mener it-politisk rådgiver i PROSA Ole Tange, der ser nye forretningsmuligheder for it-folk i horisonten.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]

– Det er jo dine og mine data.

Sådan siger Ole Tange, it-politisk rådgiver i PROSA, om det faktum, at Partnerskabet for Åbne Offentlige Data skubber på for at få samtlige danske kommuner til at stille deres data til rådighed for alle, der har lyst til at bruge dem til noget.

Åbne offentlige data kan være med til at skabe nye forretningsmuligheder og vækst for it-folk, mener Ole Tange.

– Jeg er som skatteborger med til at finansiere disse data, så det er fint, at jeg også kan bruge dem erhvervsmæssigt. Data vil kunne bruges på nye spændende innovative måder, og det er meget svært at forestille sig, at der ikke vil være it-folk involveret i denne proces, siger han.

Privacy by design

Gevinsten for it-folk er, at de kan bygge systemer eller applikationer op, som bruger de data, som kommunerne akkumulerer. For de kommunale data er ikke nogen, som en enkelt virksomhed selv vil kunne samle sammen.

– Den slags indsamlinger er simpelthen for omkostnings-tunge, hvis data kun skal bruges til min specifikke applikation, siger han.

Offentlige data bør ligge under en fri licens, mener Ole Tange og understreger i samme åndedrag, at han selvfølgelig kun taler om uproblematisk ikke-personhenførbare data.

– Enhver service eller software, der benytter offentlige data, bør naturligvis bygge på privacy by design. Der findes masser af teknologier, der kan hjælpe med dette, siger han.

Kun berigelse

Det er helt afgørende, at Partnerskabet for Åbne Offentlige Data adresserer nogle af de bekymringer, der er ved at bruge offentlige data, mener Ole Tange.

– Jeg kan sagtens følge den bekymring, der går på, om kommunerne nu også vedligeholder data, hvis din app er afhængig af bestemte data, og kommunen ikke er, siger han.

Derfor advarer han også imod, at du i øjeblikket bygger din forretning alene på de offentlige data.

– De nuværende offentlige data er til berigelse. De kan ikke være kerneydelsen. Brug de offentlige data til at gøre kernefunktionaliteten bedre. Du kan få de offentlige data næsten gratis, så indarbejd dem i en eksisterende software eller service. De kan gøre noget ekstra – give et bedre produkt eller mere salg, siger han.

”Vi står simpelthen over for et uopdyrket it-jobmarked”

Ole Tange, it-politisk rådgiver i PROSA

Udbud og efterspørgsel

Som mulig løsning peger han på noget så simpelt som udbud og efterspørgsel.

– Kommunerne har en ekstra udgift, når de stiller data til rådighed, men den bliver mindre og mindre, jo flere gange de stiller nye datasæt til rådighed, siger han og har derfor et godt råd til hittepåsomme it-professionelle:

– Kig på, hvilke data der allerede nu er til rådighed, men tænk også over, hvad de kunne ligge inde med. Vær kreativ og prøv at overveje, hvad dit produkt mon kunne beriges med. Kunne kommunen eventuelt ligge inde med de data? De kommunale folk ved ikke, hvad udviklerne vil have, så her kan de it-professionelle virkelig være med til at påvirke udviklingen, siger han.

Ole Tanges vurdering er, at alle kommuner nok skal komme efter det med at lægge data offentligt frem, hvilket også er Partnerskabet for Åbne Offentlige Datas mission.

– Vi er i pilotprojektfasen nu. Men hvis det viser sig at være populært, og nogle kommuner gør det, og andre ikke gør det, så er jeg sikker på, at der kommer et politisk pres på de kommuner, der ikke gør det, siger han og tilføjer:

– Vi står simpelthen over for et uopdyrket it-jobmarked.

Succes med åbne data kræver tæt dialog

Hvis vækstpotentialet i åbne offentlige data skal indfries, kræver det et tættere samarbejde mellem offentlige og private aktører. En række dialogmøder har vist, at der skal konkrete brugsscenerier på bordet.

Af Stig Andersen, freelancejournalist

[prosabladet@prosa.dk]

Illustration: Lars Refn

Åbne offentlige data er i adskillige rapporter og digitaliseringsstrategier udpeget som en væsentlig drivkraft for vækst gennem nye, spændende digitale løsninger udviklet af private virksomheder. Men hvordan finder virksomhederne ud af, hvilke data det offentlige ligger inde med, og hvordan får offentlige myndigheder viden om, hvilke data der kan give forretningsmæssig værdi for virksomhederne?

De spørgsmål satte Partnerskabet for Åbne Offentlige Data med deltagelse af KL, Digitaliseringsstyrelsen, Danske Regioner og Open Data DK sig for at besvare – dels gennem en spørgeskemaundersøgelse blandt 225 virksomheder, dels gennem fire dialogmøder i Aarhus og København.

Forløbet har allerede givet meget konkrete resultater og vist, at offentlige data har værdi. Eksempelvis har virksomheden Kodyl, der står bag tjenesterne Åkutbolig.dk, Bolig-API.dk og Boligbesked.dk, fået data fra Vejle og Herning kommuner om skoler og kommunal demografi, som kan bruges til at berige boligannoncerne på deres platforme. Derudover har virksomheden indledt et projekt på et nyt forretningsområde med afsæt i data fra de to kommuner.

Tilsvarende vil der på Jyske Banks portal bedstehjem.dk være data hentet fra Egedal Kommune om foreningslivet i kommunen.

Hønen og ægget

De data, kommunerne har givet virksomhederne adgang til, er også tilgængelige for alle andre virksomheder på Open Data DK-plattformen. I nogle tilfælde er de dog givet som eksempel-data med henblik på senere at udstille et egentligt datasæt for alle på Open Data DK-plattformen.

På Open Data DK-plattformen har kommuner og regioner siden 2015 lagt en række datasæt ud, men antallet af økonomisk bæredygtige produkter, der er kommet ud af det, kan tælles på temmelig få hænder. En af barriererne har været et klassisk hønen og ægget-dilemma.

– Flere og flere kommuner ønsker at fritstille deres data til gavn for virksomheder, men vi har vanskeligt ved at prioritere blandt vores data og dermed bruge vores ressourcer bedst muligt, når vi ikke ved hvilke data, virksomhederne har behov for. Vores oplevelse er dog samtidig, at før virksomhederne kan efterspørge data, har de behov for mere viden om, hvilke data kommunerne har. Vi har derfor igangsat initiativet med dialogmøder som et forsøg på at løse dette dilemma, siger Birgitte Kjærgaard, der er projektleder for Open Data DK.

Konkrete brugsscenerier

I den indledende spørgeskemaundersøgelse blev det afdækket, hvilke dataområder der var interessante for virksomhederne. På dialogmøderne tog man derefter afsæt i helt konkrete brugsscenerier formuleret af de deltagende virksomheder. Det har vist sig at være en meget effektiv indgang til dialog og samarbejde om forretningsmæssig anvendelsen af kommunale data.

– For mig at se er det den eneste gangbare måde at gøre det på. Ud over at få defineret nogle konkrete behov, så giver det også mulighed for, at man fra starten får tænkt den kommercielle vinkel

ind. Og det er helt nødvendigt, hvis virksomhederne for alvor skal gøre brug af offentlige data, siger Daniel Juhl, der er stifter og direktør i virksomheden Kodyl.

De deltagende kommuner er også positive over for formen.

– Dialogmøder med afsæt i virksomhedernes brugs-scenarier er det helt rigtige, fordi man får mulighed for at tale ind i noget meget konkret. Det giver en bedre behovs-afklaring, som sætter os i stand til at levere noget, der giver værdi, siger Ulrik Skousbøll Christensen, projektleder i Herning Kommune.

Jan Buch Henriksen, digitaliserings- og analysekonsulent i Vejle Kommune, har svært ved at se, at man kan gøre det bedre på andre måder.

– Det er godt at mødes og konkret få afklaret, hvilken efterspørgsel der er fra virksomhederne, og hvilke data, kommunerne ligger inde med, siger han.

Også værdi for kommunerne

Dialogmøderne har også på et helt lavpraktiske plan bidraget til at fjerne en af de barrierer, der kan være i samarbejdet omkring offentlige data.

– Kommunerne har jo mange andre opgaver end at stille data til rådighed for virksomhederne, så hvis man bare henvender sig med en forespørgsel, kan det sommetider være svært at trænge igennem. Men gennem det personlige møde mellem repræsentanter fra kommunerne og virksomhederne i dialogmøderne er der blevet åbnet nogle gode, direkte kommunikationslinjer, siger Daniel Juhl fra Kodyl.

Dialogmøderne afslørede også, at kommunale data ikke kun kan give værdi for de virksomheder, der beslutter sig for at anvende dem. De løsninger, der bliver udviklet af private aktører, kan tilføre værdi til kommunens egen opgaveløsning – for eksempel at tiltrække flere borgere til kommunen.

Stadig udfordringer

Men der er stadig udfordringer, der stadig skal løses, hvis de private virksomheder for alvor skal få bæredygtige

forretningsmodeller ud af offentlige data. Standardisering af dataformater er en af dem.

– Vores erfaring er, at kommunerne bruger meget forskellige formater til at gemme de samme informationer. Det gør det meget tungt at lave en løsning, der kan anvendes bredt, og som dermed er kommercielt interessant. Så vi kunne rigtig godt tænke os nogle fælleskommunale standarder, siger Daniel Juhl.

Et andet stort ønske er, at man som virksomhed kan få sikkerhed for, at et givet datasæt kontinuerligt bliver opdateret og lagt ud til anvendelse med den frekvens, der måtte give mening.

Jan Buch Henriksen, Vejle Kommune, ser den største udfordring i selve det at få gjort potentialet i anvendelsen af åbne data klart for både virksomheder og kommuner.

– Vi skal først og fremmest have den her bold til at rulle. Potentialet for virksomhederne er der for alvor, når flere kommuner kommer med, og for kommunerne bliver incitamentet til at bruge ressourcer på at lægge data ud på den rigtige måde meget større, jo flere virksomheder der er klar til at anvende data, siger han.

Fire områder i fokus

En undersøgelse, som Partnerskabet for Åbne Offentlige Data har foretaget blandt 225 virksomheder, viser, at der særligt er fire forretningsområder i fokus, når det gælder interessen for åbne data:

- Mobilitet, trafik og veje (trafikplanlægning og parkering)
- Natur, miljø og energi (klimatilpasning, energiforbrug og affaldshåndtering)
- Borgere og borgerservice (befolkningsudvikling og flytninger)
- Byggeri og planlægning (byplanlægning, bygninger og lokalplaner)

Flere unge mænd udsættes for SEXCHIKANE

77.000 personer oplevede sidste år seksuel chikane på arbejdspladsen. Selvom mænd rammes i mindre grad end kvinder, tyder forskning på, at konsekvenserne for dem er værre.

Af Stine Nysten

[sny@prosa.dk]

Illustration: Mikkel Henssel

Irritation, koncentrationsbesvær og søvnproblemer. Angst, depression og i værste fald posttraumatisk stress-syndrom. Det er bare en håndfuld af de følgevirkninger, som sexchikane ifølge Videncenter for Arbejdsmiljø bringer med sig.

Sidste år oplevede én ud af 20 kvinder og én ud af 50 mænd seksuel chikane på jobbet. Det viser undersøgelsen 'Arbejdsmiljø og helbred i Danmark', som Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) udgav i februar. Sexchikane rammer især de unge. Hver tiende kvinde under 25 år – et tal, der har ligget stabilt siden 2012 – har svaret, at hun har været udsat for sexchikane inden for det seneste år. Iøjnefaldende er, at omkring én ud af 20 mænd mellem 18 og 24 år tilkendegiver, at de har været udsat for sexchikane. I 2012 var tallet cirka én ud af 70.

– Seksuel chikane er tabubelagt og utroligt skamfuldt. Det er et yderst komplekst område, for det handler om arbejdspladsens kultur og ens egne personlige grænser. Hvornår noget er chikane, er smaddersvært at svare på for den enkelte, siger seniorforsker Maj Britt Dahl Nielsen, der forsker i seksuel chikane ved Statens Institut for Folkesundhed (SIF).

Der er ifølge hende tale om sexchikane, når der udvises enhver form for uønsket verbal, ikke-verbal eller fysisk adfærd med seksuelle undertoner med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed, navnlig ved at skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt klima.

Højere tærskel

Maj Britt Dahl Nielsen er overbevist om, at NFAs undersøgelse kun afslører toppen af isbjerget – både når det gælder mænd og kvinder. Hun peger på, at undersøgelsen kun stillede et enkelt spørgsmål, nemlig "Har du i løbet af det seneste år oplevet uønsket seksuel opmærksomhed på jobbet?".

– Det er ikke særligt præcist, og vi aner ikke, hvad de egentligt svarer på, siger hun.

Norsk forskning viser, at flere svarer bekræftende, hvis man spørger om konkrete hændelser, som kan kategoriseres som seksuel chikane.

– Stiller man spørgsmål som eksempelvis "Har du været udsat for uønskede berøringer?" og "Har du fået sjofle bemærkninger, du ikke brød dig om?", så siger flere både mænd og kvinder ja, siger Maj Britt Dahl Nielsen.

Det er langt overvejende kvinder, der udsættes for seksuel chikane. Forskning peger på, at den store forskel mellem mænd og kvinder til dels kan skyldes, at seksuel chikane simpelthen defineres forskelligt.

– Noget tyder, at mænds tærskel er højere end kvinders. De er mindre tilbøjelige til at tolke noget som seksuel chikane, siger Maj Britt Dahl Nielsen.

Et personalegode

Der er også noget, der tyder på, at seksuel chikane af henholdsvis mænd og kvinder tackles forskelligt på arbejdspladsen. NFAs undersøgelse viser, at sexchikane er særligt udbredt inden for døgninstitutioner, i hjemmepleje og på hospitaler. Og i fagforeningen FOA, der organiserer social- og sundhedsassistenter, oplever man i hvert fald, at seksuel chikane er tabubelagt blandt mænd.

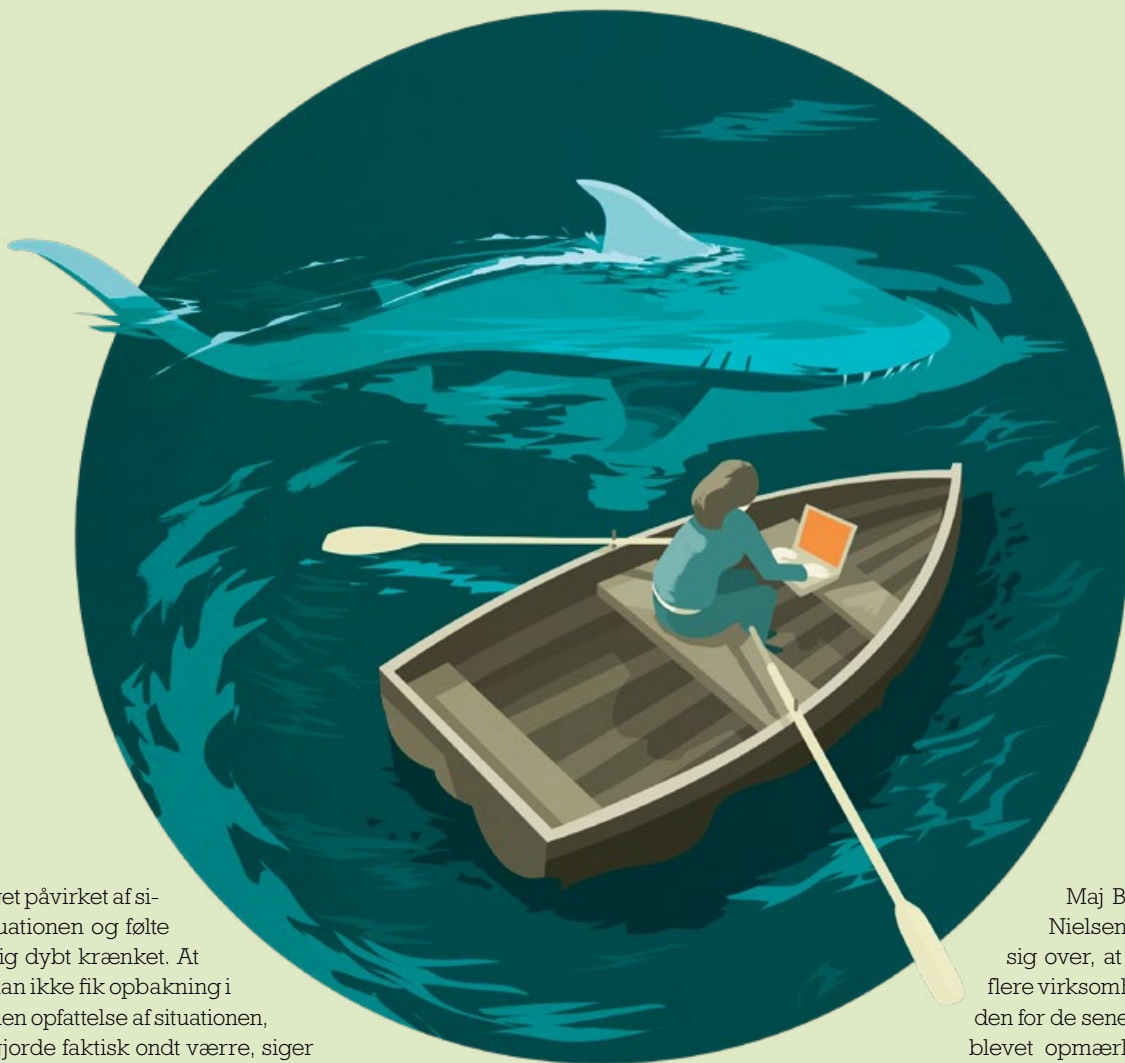
– Hvis man som mand siger, at man har været udsat for seksuel chikane, så risikerer man at blive latterliggjort, fordi der er en stereotyp om, at mænd altid er interesserede i sex. Så mænd får at vide, at de bare skal være glade for opmærksomheden, siger arbejdsmiljøkonsulent Charlotte Bredal fra FOA ifølge DR.

Det kan jurist i PROSA Jesper Borre nikke genkendende til. Han har netop hjulpet et mandligt medlem, der blev seksuelt chikaneret af flere kvinder på sin arbejdsplads.

– Han oplevede blandt andet, at nogle kollegaer mente, at han bare skulle nyde opmærksomheden fra kvinderne. Ja, det var faktisk et privilegium, mente de. Men han var me-

“Der er tendens til, at seksuel chikane har alvorligere konsekvenser for mænd end kvinder”

Maj Britt Dahl Nielsen, seniorforsker, SIF

get påvirket af situationen og følte sig dybt krænket. At han ikke fik opbakning i den opfattelse af situationen, gjorde faktisk ondt værre, siger Jesper Borre.

Charlotte Bredal ser derfor ifølge DR et positivt element i, at et stigende antal unge mænd nu angiver, at de har været udsat for seksuel chikane.

– Det kan være et tegn på, at der er ved at komme en mere åben kultur blandt mænd i forhold til det her emne, siger hun.

Store konsekvenser

Følgerne af seksuel chikane er mange, og ansatte, der har oplevet uønsket seksuel opmærksomhed på arbejdet, har 60 procent højere langtidssygefravær, end dem, der ikke har. Er det en kollega eller en chef, der står bag krænkelserne, er sygefraværet meget højere, end hvis det er en klient eller en kunde. Overraskende nok tyder forskningen på, at mænd har større risiko for langtidssygefravær ved seksuel chikane end kvinder.

– Der er en tendens til, at seksuel chikane har alvorligere konsekvenser for mænd, end kvinder. Mænd ser ud til at opleve en højere grad af depression, når det sker, og det ser også ud til i højere grad at gå ud over deres arbejdsglæde, siger Maj Britt Dahl Nielsen.

Hun mener, at der i forholdet mellem mænd og kvinder er en magtrelation, vi ikke kan komme udenom.

– Når mænd bliver chikaneret, bliver det styrkeforhold vendt på hovedet. Måske er det derfor, mænd bliver mere deprimerede end kvinder, siger hun.

Maj Britt Dahl Nielsen glæder sig over, at flere og flere virksomheder inden for de seneste år er blevet opmærksomme

på problemerne med seksuel chikane.

– Jeg tror simpelthen ikke, lederne rundt om

på arbejdspladserne har været klar over, hvor ofte medarbejderne udsættes for seksuel chikane, og hvor ødelæggende det er for både den, det går ud over, kollegaerne og arbejdspladsen som et hele. Heldigvis kommer der flere og flere retningslinjer på området – både fra arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer samt Arbejdstilsynet, siger hun.

Reaktioner på sexchikane

Sexchikane kan medføre voldsomme fysiske og psykiske reaktioner. Her er nogle af dem:

- **Kropslige:** Hovedpine, maveproblemer, kvalme, muskelsmerter og ondt i ryg, nakke og skuldre.
- **Psykiske:** Nervøsitet, fortvivlelse, apati, manglende selvtillid, irritabilitet, aggressivitet og koncentrationsbesvær.
- **Adfærdsmæssige:** Passivitet, rastløshed, søvnløshed, nedsat arbejdsevne, isolation, sygefravær og ønske om at forlade arbejdspladsen.

Kilde: Arbejdstilsynet

3

former for
seksuel chikane

TEKST: STINE NYSTEN
GRAFIK: MIKKEL HENSSEL

GUIDE:

SÅDAN HÅNDTERER DU SEXCHIKANE

Op mod 77.000 danskere oplevede seksuel chikane på jobbet sidste år, viser en ny undersøgelse. Men hvad er seksuel chikane egentligt, og hvad kan du gøre for at forhindre det på din arbejdsplads? Prosabladet bringer en guide.

Kønskrænkende adfærd
– eksempelvis nedsættende bemærkninger om køn.

Uønsket seksuel opmærksomhed
– eksempelvis uønskede kommentarer eller berøringer af seksuel karakter.

Tvang

– eksempelvis krav om sex for at opnå en forfremmelse eller represalier, hvis man nægter seksuelle ydelser.

5 gode råd, hvis du føler du dig seksuelt chikaneret

- Lyt til din personlige grænse. Hvis du føler, den er overskredet, så er den overskredet, også selvom den er anderledes end din kollegas grænse.
- Sig høfligt og bestemt fra, så det er tydeligt, at du ikke finder dig i det. Og sig fra, så andre hører det.

- Klag til din chef, og bed ham eller hende om at sikre, at der er et chikanefrit miljø – det er chefens ansvar.
- Snak med dine kolleger, arbejdsmiljørepræsentant eller tillidsrepræsentant om, hvordan seksuel chikane bedst kan undgås.
- Kontakt PROSA, hvis du har brug for hjælp.

Forebyg sexchikane på arbejdspladsen

Det er arbejdsgiverens ansvar at forebygge sexchikane. Men du kan som ansat selv være med til at skabe en sund arbejdskultur. Tal med din arbejdsmiljørepræsentant, så han eller hun kan tage det op med ledelsen. I kan bruge Arbejdstilsynets guide med seks nedslagspunkter:

1. Uacceptabel adfærd

Det er vigtigt, at ledelsen sender et klart signal om, at seksuel chikane på arbejdspladsen er uacceptabelt. Skab klare rammer for adfærd og meld dem ud, så alle på arbejdspladsen kender dem. Husk at orientere nyansatte.

2. Hav klare retningslinjer

Nedskriv klare retningslinjer for, hvordan I vil identificere og forebygge seksuel chikane, og hvordan I vil håndtere det, hvis problemet opstår. Sørg for, at alle på arbejdspladsen ved, hvad de skal gøre, hvis de mener, at der foregår chikane.

3. Brug dialogen som værktøj

Seksuel chikane er tabubelagt og svært at tale om. Tag udgangspunkt i hverdagen og tal om, hvad der er ordentlig adfærd og god omgangstone hos jer, og hvor jeres grænser går. På den måde får I en fælles forståelse for, hvornår der er tale om sexchikane.

4. Sig fra

I kan forebygge sexchikane ved at gøre det nemmere at sige fra. Alle har forskellige grænser. Det er vigtigt at huske, når I taler om, hvordan I kan sige fra, hvis jeres grænser bliver overskredet.

5. Klarlæg roller og ansvar

Tag stilling til, hvem der har hvilke roller og opgaver, når I skal forebygge og håndtere sexchikane. Har I de nødvendige kompetencer på arbejdspladsen, eller er der brug for kurser eller ekstern bistand?

6. Bevar fokus

Tal om, hvordan I kan bevare den nødvendige opmærksomhed på at forebygge sexchikane. Gør det til et fast punkt på den årlige arbejdsmiljødrøftelse, på personalemøder og i arbejdsmiljøudvalget.

Har du været udsat for sexchikane?

Du kan altid kontakte Arbejdstilsynets anonyme hotline på 70 22 12 80. Den er åben man-torsdag 8-15 og fredag 8-14. Du kan ringe, hvis:

- Du selv bliver mobbet eller udsat for seksuel chikane
- Du og din virksomhed har akutte problemer med mobning eller seksuel chikane
- En af dine kollegaer, en ven eller et familiemedlem bliver mobbet eller udsat for seksuel chikane
- Du og din virksomhed ønsker at forebygge mobning eller seksuel chikane på arbejdspladsen.

Uformel omgangstone

UNDSKYLDER IKKE SEXCHIKANE

Du skal ikke længere tåle smålumre bemærkninger, selvom der hersker en fri tone på din arbejdsplads, fastslår Folketinget i en ny lov.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]

”Et stort og vigtigt skridt i kampen mod seksuel chikane.”

Sådan beskriver beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen (V) i en pressemeddelelse Lov L 93, der lige før jul blev vedtaget af et enigt folketing.

Loven tydeliggør det forbud mod seksuel chikane, der allerede findes i ligebehandlingsloven, så der nu direkte står, at lige arbejdsvilkår også omfatter forbud mod seksuel chikane. Det understreges samtidig, at den konkrete omgangstone på arbejdspladsen ikke bør tages med i overvejelserne, når sager om seksuel chikane skal vurderes af domstolene.

”Jeg kan ikke understrege nok, at seksuel chikane på arbejdspladser er helt uacceptabel”, siger ministeren.

Lille suttetøs

Netop tonen på arbejdspladsen har vist sig at være central, når sager om seksuelle krænkelser skal afgøres.

En stor undersøgelse fra Statskundskab på Aalborg Universitet udgivet i 2017 viser, at der de seneste 30 år har været omkring 100 sager i Danmark om seksuel chikane. Halvdelen af de sager, der nåede domstolene, endte med at blive afvist. Og i godt hver tredje afgørelse frifindes chefen, fordi retten vurderer, at krænkelserne hører med til arbejdspladsens frie eller familiære tone.

Det var eksempelvis tilfældet, da Tvisthedsnævnet, der behandler sager om elever og praktikanter, i 2006 tog stilling til en sag, hvor en kvindelig frisørlev følte sig krænket på sit praktiksted. Her blev der talt meget om sex og fortalt sjofle vittigheder. Eleven blev blandt andet kaldt ”fars lille suttetøs” af sin mandlige frisørmester, og stort set dagligt

viste han hende pornografiske billeder. En enkelt gang blev hun bedt om at åbne en pakke, der indeholdt en stor dildo. Nævnet fandt, at eleven selv havde bidraget til den friske tone, og brugen af ordet ”suttetøs” ikke kunne betragtes som en krænkelse.

Østre Landsret brugte samme begrundelse i 2003, da en kvindelig bager følte sig udsat for mange bemærkninger og sjofle vittigheder fra sin bagermester. Han tog på hende og bagte hende en dag en kage – en penis lavet i linsedej.

Kvinden fik medhold i byretten. Men sagen blev anket til Østre Landsret, der fandt, at begivenhederne måtte ses i lyset af tonen på stedet og gav hende derfor ikke medhold.

Sjovt eller krænkende

Netop domstolenes fokusering på tonen og dens betydning på afgørelserne vil politikerne med den nye lov gøre op med. En ”afslappet” eller

”fri” omgangsform på arbejdspladsen betyder ikke, at man som medarbejder skal finde sig i en krænkende adfærd, som ville blive anset som uacceptabel, hvis omgangstonen havde været mere professionel eller restriktiv, fastslår lovtæksten.

Loven er et skridt i den rigtige retning, mener jurist i PROSA Jesper Borre.

– Det er ikke udtryk for en snu-tagsløsning, men den er med til at sætte fokus på et område, som også for it-folk er noget overset eller nedvurderet, siger han.

Han kender ikke til sager, hvor it-folk er blevet udsat for det, som frisørleven og bageren blev.

– Vi har dog tilfælde, hvor kvindelige – men så sandelig også mandlige – it-folk føler et ubehag over en tone, der er

“Jeg vil på det kraftigste opfordre arbejdsgivere til at se kritisk på den kultur, der er på arbejdspladsen”

Troels Lund Poulsen, beskæftigelsesminister (V)

meget seksualiseret. Et sådant ubehag er den perfekte muld for et dårligt psykisk arbejdsmiljø for den enkelte. Nogle oplever det som frisk tone, mens andre får det dårligt. Med lovændringen er der forhåbentlig et bedre grundlag for at adressere dette, siger Jesper Borre.

Arbejdsgiverens pligt

Dansk Arbejdsgiverforening forsøgte i forbindelse med lovarbejdet at få slækket kravene til arbejdsgiverne. De mente ifølge deres hørings svar, at det i lovteksten burde præciseres, at medarbejdere fortsat skal gøre arbejdsgiveren opmærksom på, hvis de bliver udsat for seksuel chikane eller en omgangstone, der er seksuelt ladet og krænker dem. Kommunernes Landsforening henstillede i deres svar til, "at arbejdsgiveren ikke kan pålægges en godtgørelse på grund af en medarbejders utilregnelige, seksuelt chikanerende adfærd, som er arbejdsgiveren ubekendt".

Ingen af delene fik dog ministeriet til at ændre i den endelige lovtekst. Her står ordret, at ligebehandlingsloven indebærer en pligt for arbejdsgiveren til at stille et chikanefrit miljø til rådighed, og arbejdsgiveren er forpligtet til i et rimeligt omfang at sikre sine ansatte mod chikane.

"Jeg vil derfor på det kraftigste opfordre arbejdsgivere til at se kritisk på den kultur, der er på arbejdspladsen. Hvis den på nogen måde kan virke krænkende, er det en ledelsesopgave at gribe ind", siger Troels Lund Poulsen.

Større erstatning

Med L 93 bliver den økonomiske godtgørelse til ofre for seksuelle krænkelser også hævet. Niveauet har de seneste mange år har været omtrent det samme. Godtgørelsen skal være mere tidsvarende og modsvare alvoren i sagerne, mente Folketinget og hævdede den med en tredjedel til i gennemsnit 33.000 kroner.

LO bemærkede i deres hørings svar, at beløbet ikke står i rimeligt forhold til det tab, som den krænkede har lidt. Det har ikke "en mærkbar præventiv

effekt over for arbejdsgiver til at forebygge seksuel chikane", skrev de.

Kvinderådet foreslog, at beløbet blev hævet til et trecifret beløb: "Der er ingen tvivl om, at seksuel chikane kan have økonomiske konsekvenser for den krænkede, og at der er medarbejdere, der som konsekvens af seksuel chikane har været nødt til at sige op, har været langtidssygemeldt, har haft behov for terapi til behandling af angst, lavt selvværd m.m. Det bør afspejles i godtgørelsen".

Folketinget har forpligtet sig til at evaluere effekten af forhøjelsen af godtgørelsesniveauet efter to år.

Én gang er nok

Arbejdstilsynet har netop offentliggjort en vejledning, der oplyser om arbejdsgiverens pligt til at forebygge krænkende handlinger, herunder mobning og seksuel chikane. Den betyder, at Arbejdstilsynet nu kan træffe afgørelse, hvis der eksempelvis er tale om, at krænkelserne går ud over skiftende personer efter uforudsigeligt mønster eller en enkeltstående, grov krænkelse. Tidligere var det kun muligt at skride ind, hvis der var tale om systematisk mobning eller seksuel chikane over længere tid.

"Det er vigtigt, at Arbejdstilsynet kan gribe ind, hvis det (seksuel chikane, red.) forekommer – og med den nye vejledning skal det gerne stå helt klart for alle, hvornår der er tale om krænkende handlinger", siger beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen (V) i en pressemeddelelse.

AT-vejledningen kan findes på Arbejds miljø i Danmarks hjemmeside www.amid.dk.

Millionsucces skabt på flid, held og teknisk forståelse

Gennem snart 35 år har it-folk taget kurser hos SuperUsers a/s. Virksomheden er ejet af 60-årige Brian Eberhardt, der har bygget virksomheden op fra nul og i dag er mangemillionær. Succesen tilskriver han især menneskekundskaber og teknisk forståelse – men også flid og held.

Af Tore C. C. Rich, freelancejournalist

[prosabladet@prosa.dk]

Foto: Lizette Kabré

Karlebogaard blev bygget i 1919-1923 af et ungt ægtepar. Kvinden, der var amerikaner, arvede en stor sum penge, og parret rejste rundt i verden og købte hele rum med paneler, malerier og alt, hvad der var i dem. De blev transporteret hertil på hesteryg og med tog, og arkitekten Carl Lundquist blev ansat til forme et ydre, der passede til indholdet. Når man går fra rum til rum, bevæger man sig derfor gennem geografi og tid. Man behøver dog ikke at gøre det fysisk, for huset er fotograferet indvendigt og kan opleves på Google Maps.

For Brian Eberhardt er hans biler en pause fra den moderne teknologi, han til dagligt er omgivet af. Han ejer en Rolls Royce, en Porsche, en Range Rover og en Land Rover Defender, foruden en Suzuki-motorcykel fra 1990. Landroveren er dog hustruens, der bruger den i sit arbejde på deres landsted Strødam i Grib Skov.

– Jeg har virkelig været 'kvalificeret heldig' og været i en tid, hvor banebrydende ting blev indført.

Sådan lyder det fra Brian Eberhardt, der er enejer af kursusvirksomheden SuperUsers a/s, som en god del af Prosabladets læsere givetvis har stiftet bekendtskab med gennem de sidste 35 år.

Med base i det imponerende palæ Karlebogaard ved Hillerød og Kampehøjgaard ved Aarhus tilbyder SuperUsers undervisning i operativsystemer, databaser, netværksprotokoller og programmering, og i dag har virksomheden 40 ansatte.

Brian Eberhardt stiftede SuperUsers i 1984 – året efter han var blevet færdiguddannet som civilingeniør på DTU, og mens han var ansat som adjunkt på DTU inden for internet og UNIX.

Under sine studier specialiserede Brian Eberhardt sig i programmeringssproget C og styresystemet UNIX. Og med den udbredelse, som begge dele fik på det tidspunkt, fandt den unge Brian Eberhardt hurtigt ud af, at hans evner var efterspurgt.

– Virksomheder som Siemens, Novo Nordisk og Brüel & Kjær betalte mig gode penge for at få deres folk i gang

med UNIX og C. Og det var mig, der aldrig havde tjent en øre før. Det var ret syret, husker Brian Eberhardt.

Delte kontor med en superguru

På DTU havde han bevist sine tekniske evner. Som eksamensprojekt i 1983 byggede han en computer fra bunden med Texasprocessor, koldsvejsning og et operativsystem,

han selv havde programmeret, så computeren kunne vise grafik med bevægelige dele. Det inkaserede han et 13-tal for.

Efter halvandet år som adjunkt blev han som 27-årig ansat på den halvstatslige it-virksomhed Regnecentralen i 1985, og her fik han yderligere bevis på sine evner til at kombinere teknisk forståelse med menneskelig indsigt. For på Regnecentralen delte han kontor

med en "superguru" inden for computerteknologi. Fra tid til anden kom folk ind på kontoret og bad superguren om hjælp. Men Brian Eberhardt lagde mærke til, at spørgerne ikke altid forstod superguruens ofte ret tekniske svar.

– Så stillede de samme spørgsmål igen, bare på en anden måde, og det kunne superguren ikke forstå, for han havde jo svaret dem, fortæller Brian Eberhardt.

“Jeg har virkelig været 'kvalificeret heldig' og været i en tid, hvor banebrydende ting blev indført”

“Jeg tænkte,
at nu havde
jeg fucket
mit liv op”

Og når det andet svar heller ikke hjalp, gik Brian Eberhardt bagefter ud på gangen til dem, der havde spurgt.

– Jeg kunne forklare det for dem. Det var ikke fordi, jeg var klogere end superguruen, for han var ekstremt dygtig til det faglige. Men der er mange slags intelligenser, og jeg har en evne til at forklare, siger Brian Eberhardt.

Han fortsatte derfor med at have sin virksomhed ved siden af. Og nærmest fra starten af tjente Brian Eberhardt flere penge på SuperUsers end som ansat i Regnecentralen. I dag har kursusvirksomheden gjort ham til mangemillionær.

Kvalificeret heldig

Brian Eberhardt kan spore sin tekniske forståelse og sine kommunikative evner tilbage til sine forældre og sin opvækst i Hareskovby og Vedbæk. Faren, der i dag er 84 år, er uddannet teknisk maskiningeniør og stiftede ingeniørvirksomheden Eberhardt. Moderen, der er død, stod for kærlighed, tryghed og menneskelige kundskaber, foruden en sans for nøjsomhed: Hver gang man tjener en krone, skal man aldrig bruge mere end 80 øre, sagde hun.

Sin succes tilskriver han desuden en smule held. Blandt andet fordi han har været ung i en tid, hvor vigtige teknologier som mikroprocessoren og internettet slog igennem.

– World Wide Web blev offentliggjort i 1993. Året inden havde jeg hørt Tim Berners-Lee (opfinder af www med html-koder, red.) fortælle om det i San Francisco, og >>

En af de første e-mails i Danmark

Det er de færreste danskere, der har sendt en e-mail i 1980'erne. Men allerede i 1983 modtog Brian Eberhardt den – måske – første e-mail i Danmark.

Det var, mens han under sine studier på DTU var begravet i at lære programmeringssproget C og styresystemet UNIX. Til det havde han behov for løbende at modtage nye versioner af UNIX, og dem fik han tilsendt på bånd fra en professor ved Berkeley-universitetet i Californien. Lige indtil professoren en dag i 1983 fandt det for besværligt.

– Han spurgte mig, om han ikke kunne sende det til mig via nettet, husker Brian Eberhardt fra telefonsamtalen dengang.

– Nettet, hvad er det, spurgte jeg. Det gav ikke mening for mig. Jeg kunne ikke google 'nettet', og når jeg slog op i et leksikon, kunne jeg kun se under emner som 'fiskenet' og 'netstrømper'. Det var meget svært at finde information om, fortæller Brian Eberhardt.

Men professoren sendte ham et modem med instruktioner, og derefter modtog han de nye UNIX-versioner på e-mail.

Brian Eberhardt har spillet guitar siden gymnasietiden. I dag har han tre flygler og 20 guitarer i sit hjem.

selvom det ikke gjorde det store indtryk på mig dengang, må jeg have haft en fornemmelse for det. Jeg har været de rigtige steder på de rigtige tidspunkter, siger Brian Eberhardt.

Onkel i Laid Back

Vejen til et liv med computere tog dog en lille omvej forbi Brian Eberhardts anden store interesse: Musikken. I gymnasiet var han med egne ord "super social" og spillede guitar i et rockband, så tit han kunne.

– Jeg havde på ingen måde begreb om, hvad der foregik i timerne, men fik reddet mig igennem med den dårligste studentereksamen, husker Brian Eberhardt.

Det var egentlig ikke, fordi der havde været megen musik i Brian Eberhardts barndomshjem. Men hans onkel John Guldborg er den ene halvdel af musikgruppen Laid Back, hvis sang 'Sunshine Reggae' blev et af de største hits fra en dansk kunstner nogensinde. Og ham besøgte Brian

Brian Eberhardt

Brian Eberhardt, 60 år, bor i Gadevang ved Hillerød. Gift med Line, der er dyrlæge. Sammen har de to børn: Vilhelm (18) og Christie (26).

Uddannet civilingeniør på DTU inden for elektro- og computerlinjen.

Administrerende direktør, ejer og grundlægger af kursusvirksomheden SuperUsers a/s, der har 40 ansatte og fokuserer på to ting: At forstå teknologien og have evnen til at forklare den.

Spiller klaver og guitar og har gennem 10 år været guitarist i coverbandet Santanas Venner.

Eberhardt tit på Vesterbro i København.

Alligevel vidste Brian Eberhardt, at det var computere, han ville arbejde med. Men da der dengang netop var indført adgangsbegrænsning på uddannelserne, kunne han ikke komme ind på elektro- og computerlinjen på DTU med sine karakterer. Kun maskinretningen havde ingen nedre grænse for gennemsnittet.

– Jeg tænkte, at nu havde jeg fucket mit liv op, husker Brian Eberhardt.

Det blev til to semestre på maskinretningen, hvor han kløede på: Han gemte en kassettebåndoptager i tasken for at få det hele med fra forelæsningerne, og han opnåede et karaktergennemsnit på 12,7 – det hidtil højeste gennemsnit på retningen, husker han.

Og med det bevis på duelighed fik han overtalt rektoren til at flytte ham over på elektroteknikken, hvor han kom til at sidde på bagerste række sammen med to andre personer, der siden fik betydning i branchen: Danny Lange, der har været chef for Ubers afdeling for machine learning, og Anders Hejlsberg, der er den oprindelige udvikler af Turbo Pascal, chefarkitekt for Delphi og i dag udvikler C# og TypeScript hos Microsoft.

20 guitarer og tre flygler

Musikken forsvandt imidlertid ikke fra Brian Eberhardts liv. Som 22-årig fik han sit eget musikstudie, og i dag har han komponeret omkring 50 stykker musik på klaver. 15 af melodierne har tekster. I sit hjem har han tre flygler og omkring 20 guitarer.

Brian Eberhardt sammenligner det at komponere musik med at skrive et computerprogram.

– Det er en fantastisk proces, hvor man i starten har en sammenhæng inde i hovedet. Processen med at få det ud ligger i hånden, og bagefter har man glæden ved at have vakt det til live, siger han.

De sidste 10 år har han spillet guitar i coverbandet Santanas Venner, der spiller musik af Carlos Santana, men efter omkring 50 koncerter i årenes løb har bandet sat sig selv på pause. Alligevel bliver det til en times musik hver aften for Brian Eberhardt. Han begynder altid med at spille skalaer på klaver i 20 minutter.

– Det er ren matematik og gymnastik for fingrene. Når man kan skalaerne, har man værktøjet til at kunne spille et givent nummer i hvilken som helst toneart, siger han.

Imens samler han tanker og tænker over, hvad essensen af dagen har været.

– Det giver ro i sindet. Hvad var det vigtigste i dag? Jeg tømmer hovedet, når jeg spiller skalaer, og gode idéer dukker op, siger han.

Brian er offline

Den aftenlige musikrutine hænger sammen med Brian Eberhardts behov for fordybelse. Opmærksomme kursister har måske set, at der er munke i SuperUsers logo. De

er inspireret af Brian Eberhardts mange motorcykelture i Østen, hvor han om natten har sovet i templer og dér oplevet munkenes fokuserede ro, eftertænkksomhed og fordybelse.

Det har Brian Eberhardt taget til sig. Han har det svært med at blive forstyrret og er derfor i almindelighed offline.

Skal man ringe til Brian Eberhardt, sker det via omstillingen hos SuperUsers. Det er ikke, fordi han ikke har en mobiltelefon. Faktisk fik han sin første mobiltelefon allerede i 1992, og han har efter eget udsagn ejet de fleste typer smartphones. Men lige siden den i 1992 har hans mobiltelefoner været indstillet til ikke at kunne ringe.

– Smartphones er jo inden for mit felt, så jeg er interesseret i, hvad de

kan rent teknisk. Men jeg har slået opkald fra. Det er ikke noget, jeg prædiker over for andre. Det er noget, der fungerer for mig. Jeg er omgivet af teknik hele tiden, så det er rigtig fedt, når jeg har en tid, hvor jeg ved, at jeg ikke bliver forstyrret, siger Brian Eberhardt.

“Der er mange slags intelligenser, og jeg har en evne til at forklare”

Brian Eberhardt nyder roen offline i sit kontor, hvor Tintin-figurer blander sig med antikke møbler.

Software inspireret af menneskets hjerne

Af Tore G. C. Rich, freelancejournalist

[prosabladet@prosa.dk]

Foto: Lizette Kabré

SuperUsers har de seneste tre år haft kunstig intelligens på kursusprogrammet. Teknologien, der efterligner den menneskelige hjerne, er gammel, men først nu blevet praktisk mulig, fortæller Brian Eberhardt, ejer af SuperUsers a/s.

– Kunstig intelligens er den ultimative kombination af teknologi og mennesker. Det er software inspireret af den menneskelige hjernes neurale netværk, forklarer han.

Forskellen bliver tydelig, hvis man for eksempel skal have et klassisk program og et program med kunstig intelligens til at genkende en bil ud fra et tilfældigt billede af en bil.

– I klassisk programmering beskriver man regler, matematik og formler. Man skal derfor kende alle regler for en bil og tilføje sindssygt mange detaljer til programmet, for at det kan genkende en bil, fortæller han.

Programmørerne ville skulle beskrive alle typer biler fra samtlige vinkler og sider, oppefra, nedefra og indefra. Helt anderledes er tilgangen med kunstig intelligens.

– Næsten al kunstig intelligens i dag er machine learning, hvor deep learning er den type af machine learning, som bliver brugt mest. Man samler en række simple pro-

grammer, der er selvstændigt kørende, men forbundet med hinanden. Ét program kan måske genkende hjørner, et andet tæller områder med lignende pixelfarve. Så oplærer man dem ved hjælp af billeder. Man lægger 1.000 billeder af biler ind, og til sidst kan den kunstige intelligens sige: Der er 97,3 procent sandsynlighed for, at det er en bil, siger Brian Eberhardt og tilføjer:

– Og det er fuldstændig horribelt, for ingen af de her små programmer har en idé om, hvad en bil er, men tilsammen kan de give en sandsynlighed.

Hjælp fra grafikkort

Selvom det først er for tre-fire år siden, at machine learning er slået igennem, er der tale om teknologi, der allerede blev udviklet 1950'erne. Men indtil nu har computerkræfterne manglet.

– Problemet var, at der skulle en pæn mængde data ind. Vi fik uventet hjælp fra grafikkort til spil, for i grafikkortene sidder 1.000 enkelte computere – kerner – der kan køre hver deres program for hurtigt at kunne vise mange pixels på skærmen, siger Brian Eberhardt.

Og derfor kan grafikkortene og deres GPU også bruges til at afvikle neurale netværk.

I dag benytter vi os alle af kunstig intelligens. For eksempel er det kunstig intelligens, når vi har skrevet forkert på Google, og Google alligevel gætter, hvad vi ville søge på, og når Gmail sorterer spam fra.

– Det er smalle kunstige intelligenser, der kan noget inden for et bestemt område. Dem har vi tusindvis af. Men tanken er ikke fjern, at de mange kunstige intelligenser kan arbejde sammen. Og så er man tæt på at have en bred kunstig intelligens, en superintelligens, en generel intelligens, siger Brian Eberhardt.

Kunstig intelligensbombe

Måske bliver en sådan generel kunstig intelligens en dag klogere end mennesket.

– Jeg blev udsat for den første computerorm i 1988, Morris worm, hvor 80 procent af alle computere gik ned. En kandidatstuderende i USA ville se, hvor hurtigt et program kunne formere sig selv. Programmet spredte sig til en anden computer og ud på internettet. Han tænkte ikke på, at det kunne ske, han var ikke en bandit, siger Brian Eberhardt, der mener, at noget lignende kan ske med kunstig intelligens.

– Det kan være en forsker, der ikke har den intention, men alligevel sker det. Så går der en måned, og så har den kunstige intelligens passeret hele klodens 7,7 milliarder menneskers samlede intelligens. Det er jo eksponentielt. Og måske kan vi så ikke kontrollere det. Det helt magiske med kunstig intelligens i forhold til anden teknologi er jo, at den kan forbedre sig selv, påpeger han.

Blandt andet derfor taler man i branchen om restriktioner.

– Elon Musk (direktør for Tesla Motors og SpaceX, red.) siger, at han nok er den første erhvervsleder, der inden for sit fag gerne vil have restriktioner. Det har historisk set været godt at have restriktioner inden for luftfarts-, medicinal- og krigsindustrien. På den måde sørger vi for ikke at sprænge atombomber eller kunstig intelligensbomber af, siger Brian Eberhardt.

Kunstig intelligens

Kunstig intelligens er ikke præcist defineret, men kan beskrives som software, der får computere til at udføre handlinger, der kan betegnes som intelligente.

I dag er næsten al kunstig intelligens machine learning, hvor en række programmer lærer ud fra en stor mængde data og forbedrer sig selv undervejs. Metoden afspejler menneskehjernens neurale netværk.

Deep learning er en underafdeling af machine learning. Her er der mange lag af neurale netværk.

Kunstig intelligens blev navngivet som koncept i 1950'erne, men har først taget fart i de senere år, da der ikke før har været den nødvendige computerkraft til rådighed.

Kilder: Brian Eberhardt, datasciencecentral.com, ida.dk

HUSK AT GIVE BESKED TIL A-KASSEN

For at få dagpenge skal du stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Det vil sige, at du skal kunne arbejde, være aktivt jobsøgende og opfylde de krav, som er fastsat i reglerne.

Husk derfor at give a-kassen besked, når du:

- Er syg (du skal sende din sygemelding på første sygedag – også til jobcentret)
- Skal holde ferie (hurtigst muligt og senest 14 dage før til jobcentret)
- Skifter adresse
- Deltager i uddannelsesforløb
- Af andre grunde ikke står til rådighed

Læs mere om reglerne på prosa.dk/a-kasse

PROSA

Du skal allerede nu få tjek på næste års ferie

Vil du holde mere end tre ugers sommerferie mellem 1. maj og 1. september 2020, skal du allerede nu i gang med at planlægge, hvordan du får nok feriedage til det. Det samme gælder efterårsferien i 2020.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]

Den måde, vi optjener og afvikler ferie på, bliver ændret radikalt med den nye ferielov. Børnelærdommen om, at du opsparer ferie i løbet af et kalenderår og afvikler den fra maj måned året efter, er snart forud. Nu skal vi til at vænne os til 'samtidighedsferie'. Det betyder, at du optjener 2,08 feriedage hver måned, der så kan afvikles straks efter.

Loven har virkning fra 1. september 2020, og overgangen fra det ene system til det andet er temmelig kompleks. Så nu skal du holde tungen lige i munden:

- Frem til 30. april 2020 holder du ferie, som du plejer. Der er tale om den ferie, du har optjent i 2018.
- Herefter følger et "mini-ferieår". Det begynder 1. maj 2020 og løber frem til og med 31. august 2020, hvorefter samtidighedsferien begynder. Du kan i denne periode afholde 16,7 feriedage, hvilket er de dage, som du har optjent i de første 8 måneder af 2019.
- Fra 1. september 2020 har du ingen optjent ferie, men du vil hver måned optjene 2,08 feriedage, som du kan afholde måneden efter.

Det betyder, at du allerede nu skal få skaffet dig et overblik over, hvor meget ferie du vil holde i "mini-ferieåret", og om du skal holde efterårsferie.

Den nye ferielov

PROSA vil løbende afholde kurser om loven, og du er velkommen til at kontakte faglig@prosa.dk, hvis du har spørgsmål. Som en del af overgangen fra det ene system til det andet indefrys feriepenge, der optjenes fra 1. september 2019 til 31. august 2020. De udbetales først, når du går på pension. Læs mere på: <https://www.prosa.dk/raad-og-svar/spoergsmaal-til-min-ansattelse/ferie>

– Du skal allerede nu til at lægge ferieplaner og tage en snak med din chef om, hvordan I vil håndtere overgangen fra det ene til det andet feriesystem på din arbejdsplads, siger jurist i PROSA Lisa Dalsager.

Sommerferie

Du har som nævnt 16,7 feriedage i perioden 1. maj til 31. august 2020. Holder du tre ugers sommerferie, skal du bruge 15 feriedage. Du har så 1,7 dag tilbage. Planlægger du anden ferie i perioden, der varer længere end de 1,7 dag, kan du:

- supplere med feriefridage, seniordage eller andre særlige fridage – du skal dog tjekke de konkrete regler angående disse.
- overføre feriedage fra det forrige ferieår
- låne endnu ikke-optjente feriedage af din arbejdsgiver.
- blive trukket i løn for de dage, du ikke har optjent ferie for.

Der er dog ting, du skal være opmærksom på, påpeger Lisa Dalsager.

– Vælger du at overføre feriedage, skal du huske, at du kommer til at holde mindre ferie i det år, du overfører fra. Samtidig kræver det din chefs accept, at du gør det. Låner du endnu ikke optjente feriedage af din arbejdsgiver, skal du huske på, at du så måske ikke har nok dage til at holde efterårsferie eller juleferie, siger hun.

Efterårsferie

Planlægger du at holde efterårsferie i oktober 2020, bliver du nødt til at lave en aftale med din arbejdsgiver. For når september er ovre, har du optjent 2,08 feriedage. Det betyder, at du skal låne 2,92 dage af din arbejdsgiver, hvis du skal holde en uge fri. Har du gemt de 1,7 dage fra "mini-ferieåret", kan du nøjes med at låne 1,22 dage.

– Du bør derfor nøje overveje, hvilken løsning der er bedst for dig, og gøre det allerede nu, så du kan træffes de nødvendige aftaler med din arbejdsgiver. Jeg tror ikke, at arbejdsgiverne vil være genstridige, men du skal være på forkant og få klare linjer på forhånd, så du ikke pludselig står med håret i postkassen, siger Lisa Dalsager.

ITU PROFESSIONAL COURSES ER KORTE, INTENSIVE KURSER PÅ HØJT FAGLIGT NIVEAU.

KURSER I FORÅRET 2019

- Introduktion til programmering/kodning og it-tankegang
- Grundlæggende kursus i agil porteføljestyring
- Introduktion til "hacking" for it-professionelle
- Designing Digital Services in a Global Setting
- Introduktion til it-sikkerhed
- Digitalt lederskab

Læs mere på itu.dk/ituprofessional

Falsk it-agent politianmeldes ikke

Økonomiudvalget i Nyborg kommune mener ikke, at der er grundlag for at politianmelde sikkerhedsfirmaet Prueba Cybersecurity. Det skriver DR.

Firmaet blev offentligt kendt, da det kom frem, at de havde sendt en hemmelig agent ind på 4kløverskolen i Ørbæk udstyret med et falsk ID-kort og skjult kamera for at tjekke skolens it-sikkerhed. Firmaet var ansat af kommunen, og it-agenten var sendt ind for undercover at undersøge, om skolens medarbejdere kunne narres til at give adgang til personfølsomme oplysninger – og dermed overtræde EU's nye persondataforordning.

Økonomiudvalgets beslutning er truffet på baggrund af en ekstern juridisk vurdering, hvor der blandt andet står: "Man kan rejse det spørgsmål, om virksomheden er 'gået for langt' i sine tests. Det må formodes, at virksomheden vil forsvare sig med, at man netop har forsøgt at etablere et så troværdigt 'angreb' som muligt, ganske som en hacker ville gøre det".

sny

Illustration: Cartoon Movement

"Der er plads til højere lønstigninger herhjemme"

Cheføkonom Allan Lyngsø Madsen fra Fagbevægelsens Hovedorganisation forventer, at lønstigningstakten vokser fra 2,5 procent i 2018 til 2,8 procent i 2020.

260 Antallet af medarbejdere, der i november blev virksomhedsoverdraget fra KMD og Tech Mahindra til IBM, hvorved de mistede deres overenskomst. PROSA har indsendt et konfliktvarsel til IBM, som Arbejdsretten tager stilling til den 13. maj.

Illustration: Gustav Dejert / Ritzau Scanpix

100 millioner til robotforskning

En donation på 100 millioner kroner til robotforskningen på Syddansk Universitet (SDU) skal bruges til at udvide de nuværende faciliteter med en topmoderne bygning, der ventes at stå klar i 2022. Dermed styrker SDU sin førerposition som et af de vigtigste uddannelsessteder for robotteknologi i Nordeuropa.

"Det betyder, at vi får optimale rammer til at videreudvikle forsknings-, innovations- og uddannelsesmiljøet inden for robotområdet, der allerede i dag er på allerhøjeste internationale niveau", siger Niels Thorborg, der er bestyrelsesformand for SDU.

Det er A.P. Møller Fonden, der har haft den store pengepung fremme, og dermed bygger SDU videre på det partnerskab, der begyndte i 1980'erne, hvor A.P. Møller-Mærsk og det daværende Odense Universitet indledte et samarbejde om at udvikle moderne produktionsteknologi til Lindø Værftet. Det blev startskuddet til etableringen af Mærsk Mc-Kinney Møller Institutet på SDU, som skulle forske og uddanne i robotteknologi.

En række robotvirksomheder er siden skudt op af den fynske muld, og i dag anses den såkaldte robotklynge på Fyn for at være den stærkeste i Nordeuropa med godt 120 virksomheder, hvoraf flere er handlet for milliardbeløb.

ohl

BØGER MED RABAT TIL PROSA-MEDLEMMER

Optimizing Growth: Predictive and Profitable Strategies to Understand Demand and Outsmart Your Competitors

Authors: Jason Green, Mark Henneman, Dimitar Antov
ISBN 9781119462224

Optimizing Growth is a handbook for how to succeed in the age of big data. Today's business environment looks dramatically different than it did even a decade ago, and it continues to evolve at an increasing rate; macroeconomic shifts, consumer trends, technological advances, and changing competitive dynamics are accelerating the pace of change, and businesses are struggling to grow amidst the turbulence.

Vejl pris 255,-

PROSApris 179,-

Social Media Data Mining and Analytics

Authors: Gabor Szabo, Gungor Polatkan, P. Oscar Boykin, Antonios Chalkiopoulos
ISBN 9781118824856

Harness the power of social media to predict customer behavior and improve sales. Social media is the biggest source of Big Data. Because of this, 90% of Fortune 500 companies are investing in Big Data initiatives that will help them predict consumer behavior to produce better sales results. Social Media Data Mining and Analytics shows analysts how to use sophisticated techniques to mine social media data, obtaining the information they need to generate amazing results for their businesses.

Vejl pris 406,-

PROSApris 284,-

Storytelling with Data: A Data Visualization Guide for Business Professionals

Authors: Cole Nussbaumer Knaflic
ISBN 9781119002253

Don't simply show your data—tell a story with it! Storytelling with Data teaches you the fundamentals of data visualization and how to communicate effectively with data. You'll discover the power of storytelling and the way to make data a pivotal point in your story. The lessons in this illuminative text are grounded in theory, but made accessible through numerous real-world examples—ready for immediate application to your next graph or presentation.

Vejl pris 360,-

PROSApris 252,-

Big Data in Practice: How 45 Successful Companies Used Big Data Analytics to Deliver Extraordinary Results

Authors: Bernard Marr
ISBN 9781119231387

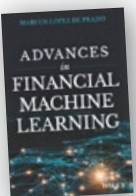
The best-selling author of Big Data is back, this time with a unique and in-depth insight into how specific companies use big data. Big data is on the tip of everyone's tongue. Everyone understands its power and importance, but many fail to grasp the actionable steps and resources required to utilize it effectively. This book fills the knowledge gap by showing how major companies are using big data every day, from an up-close, on-the-ground perspective.

Vejl pris 337,-

PROSApris 236,-

Advances in Financial Machine Learning

Authors: Marcos Lopez de Prado
ISBN 9781119482086

Machine learning (ML) is changing virtually every aspect of our lives. Today ML algorithms accomplish tasks that until recently only expert humans could perform. As it relates to finance, this is the most exciting time to adopt a disruptive technology that will transform how everyone invests for generations. Readers will learn how to structure Big data in a way that is amenable to ML algorithms; how to conduct research with ML algorithms on that data; how to use supercomputing methods; how to backtest your discoveries while avoiding false positives.

Vejl pris 441,-

PROSApris 309,-

FACTUM BOOKS

Få 20 % rabat hos FACTUM BOOKS

– følg linket til FACTUM BOOKS via prosa.dk og få rabat på bøgerne.

Halmstadgade 6 · 8200 Aarhus N · Tlf. 89 37 35 95
info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

Netværk og andet

1. maj 2019

KØBENHAVN

Mød andre it-professionelle til brunch, taler og debat om it og arbejdsvilkår. Brunch fra kl. 10-12 i PROSAs lokaler i Vester Farimagsgade 37A. Derefter optog fra PROSA i retning af Fælledparken, hvor vi har et stort telt bag Rød 1. maj scenen.

Tag gerne en kollega, partner eller dine børn med.

ODENSE

Vi mødes kl. 10.00 i PROSAs lokaler, Overgade 54. Vi hygger og snakker om, hvad der rører sig i it-faget, mens vi nyder et veldækket morgenbord. Kl. 12.15 går vi til Kongens Have, hvor der er taler, musik, boder, ungdomstelt og hoppeborg. Kolleger. Venner. Familie. Alle er velkomne til at deltage i årets 1. maj i PROSA. Vel mødt.

AARHUS

Dagen begynder klokken 9.30 i BUPL's lokaler i Kystvejen 17 med brunch og taler. Kollegaer og familie er velkomne.

1. maj på Rådhuspladsen starter kl. 11.45 og fortsætter på Havnen.

Aftenarrangement i PROSAs lokaler kl. 17-20: Hvad skal vi lave, når robotterne laver det hele? Oplæg og debat om fremtidens arbejdsmarked og efterfølgende tapas.

Tilmelding via prosa.dk/kalender

Netværk og andet

Mountainbike-tur ved Klosterheden

Oplev fantastisk natur i Klosterheden på guidet MTB-tur, hvor alle kan være med.

Klosterheden er et af Danmarks største naturområder på 6.400 hektar - et kæmpe område, som indeholder et rigt

dyreliv og en masse fede MTB-spor og stier, hvor der er noget for alle niveauer. PROSA betaler for leje af cykler, men det er også muligt at medbringe egen MTB. Turen guides af Bike Point Klosterheden, hvor vi også slutter af med burgere samt øl/sodavand.

Dato: Lørdag 4. maj kl. 10.15 - 13.30

Sted: Bike Point Klosterheden, Gudumlundvej 5, 7620 Lemvig

VIDEO-TUTORIALS

Video-tutorials er meget populære, både til privat brug og i virksomheder, hvor det for eksempel anvendes til intern og ekstern læring.

På denne workshop får du konkrete redskaber til at kunne producere dine helt egne video-tutorials. Du får indsigt i opbygning, teknisk produktion og eksportering af videomaterialet.

Undervisere

Raketfilm består af Christian Pauli og Jens Østergaard, der begge er Visuelle Antropologer. Udover at undervise i alle de muligheder, der er med video, hjælper de også virksomheder og organisationer med målgruppeundersøgelser og produktion af engagerende videoindhold.

Dato Torsdag 9. maj kl. 17.00-20.00
Sted PROSA Aarhus, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Åbyhøj

SAFe - sådan kan man køre store projekter

Agil udvikling har gået sin sejrsgang verden rundt. Der er næppe nogen tvivl om, at det er den rette model for udviklingsteams, der vil levere software hurtigt og i god kvalitet. På det seneste er der kommet en del rammeværker, som skaber fundamentet for at kunne skalere agile metoder, så de kan anvendes i udvikling og vedligeholdelse af selv meget store produkter, der beskæftiger hundreder eller måske tusinder af medarbejdere.

Scaled Agile Framework (SAFe) er det rammeværk, som i de seneste år har vundet den største udbredelse. Man behøver ikke længere kigge misundeligt på kollegerne i de små adrætte opstartsvirksomheder. Alle kan anvende agil udvikling til gavn for både medarbejdere og virksomheder. Få et overblik over rammeværket og hør, hvordan du kommer i gang med at anvende det.

Underviser

Bent Jensen er partner i konsulentvirksomheden BestBrains.

Dato Tirsdag 7. maj kl. 17.30-20.30
Sted Cafe Florentz, Algade 13, 4000 Roskilde
Pris Gratis for medlemmer af PROSA, 525 kr. for ikke-medlemmer

GirlzNight: Rundvisning på Arken

Kom og netværk med andre it-kvinder.

Sammen med en guide fra Arken går vi på opdagelse i fremtiden i særudstillingen **En Kærlig Verden** af den australske kunstner Patricia Piccinini.

OBS: Der er ikke arrangeret spisning efter rundvisningen.

Om udstillingen

Patricia Piccinini (f. 1965) arbejder inden for genrerne hyperrealisme og postpop med materialerne silikone, glasfiber og sågar menneskehår. Hendes kunstneriske praksis befinder sig i krydsfeltet mellem historiefortælling, fantasi og videnskab. Piccininis hybridskabninger foruroliger og fascinerer, alt imens de slører grænserne mellem natur, teknologi og menneske.

"Gennem årene har jeg opbygget en alternativ verden. Den er både fremmed og velkendt. Den eksisterer som øjeblikke, objekter og billeder, der overlapper med den virkelige verden; et sted, hvor det kulturelle og naturlige, det teknologiske og det organiske er mere sammenvævet end nogensinde før. Dette vildnis er mit univers. Her er teknologien blevet så naturlig, at den har fået sit eget liv." - Patricia Piccinini

Vi starter præcist, så kom i god tid.

Dato: Onsdag 19. juni kl. 17.00-18.30
Sted: Arken, Skovvej 100, 2635 Ishøj

◀ Netværk med andre it-kvinder ▶

Netværk og andet

Seniorudvalget i ØST: Rundvisning med guide i Københavns Lufthavn

Kom med til en guidet rundvisning i kulisserne hos en af Danmarks største arbejdspladser, Københavns Lufthavn. På turen besøges blandt andet brandstationen og brandøvelsesområdet samt fragtområdet og garagerne med nogle af de helt store køretøjer. Vi besøger også den gamle lufthavnsbygning Lauritzen-terminalen, som er flyttet, fredet og totalt istandsat.

Deltagerne skal medbringe gyldig legitimation med billede - pas eller kørekort. Deltagere uden legitimation vil blive afvist.

Læs mere om programmet og alt det praktiske på prosa.dk/kalender

OBS! Tilmelding senest mandag 29. april 2019.

Dato Tirsdag 7. maj kl. 16.45-20.00

Sted Københavns Lufthavn Vestvej nr.1 (vestlige ende af terminal 2 indendørs, nærmeste pult er nr. 154. Der hvor Easy Jet har Check In.)

Netværk og andet

Kvinde kend din kode

Kom til kode-aften og netværk med andre it-kvinder

Lær at kode en forbrugerapp til Android, og få de basale begreber inden for programmering serveret på en utraditionel måde.

Arbejder du allerede med programmering, kan du læne dig tilbage i første halvdel af arrangementet og høre om begreberne på en anderledes måde. Og derefter prøve kræfter med simpel app-programmering. Er kodning nyt for dig, kommer du godt i gang med at kode apps og får værktøjer til at arbejde videre med programmering i hyggelige rammer.

Forudsætning

Du skal selv medbringe en bærbar computer. Vi bruger det gratis program MIT App Inventor. App Inventor kan kun blive testet på Android-telefoner og tablets, men man kan kode den på både PC og Mac.

Oplægsholder

Workshoppen ledes af Sine Zambach, der tager udgangspunkt i sin egen bog: "Kvinde kend din kode".

Vi serverer let mad og et glas vin undervejs.

Dato Tirsdag 4. juni kl. 17.00-21.00

Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Arbejdsliv og personlig udvikling

SÅDAN FÅR DU MERE I LØN

Lær at forhandle løn og arbejdsvilkår - og få det maksimale ud af din lønsamtale.

Er du nogensinde gået ud fra en lønforhandling, hvor du har følt dig:

- Snydt, fordi det ikke gik som ventet?
- Misforstået, fordi du ikke fik dine pointer fremført?
- Eller ærgerlig over at spilde din chance?
- Så er det måske på tide at lære nye metoder.

Det gælder om at være velforberedt - og det bliver du på PROSAs minikursus, hvor vi deler ud af tips og tricks til, hvordan du får det maksimale ud af din næste lønsamtale.

Dato Onsdag 15. maj kl. 17.00-20.00

Sted PROSA, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Åbyhøj

Dato Tirsdag 28. maj kl. 17.00-20.00

Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Kalender april-maj 2019

Dato/Tid	By	Emne
22/04 kl. 17.00	København	Kooperativ erfagruppe
23/04 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler
24/04 kl. 14.15	SDU Kolding	Gratis grafik-programmer
25/04 kl. 17.00	København	Introduction to Gradle
30/04 kl. 18.00	København	Functional Copenhagensers Meetup Group
04/05 kl. 10.15	Lemvig	Mountainbike-tur ved Klosterheden
06/05 kl. 17.00	PROSA København	Kooperativ erfagruppe
07/05 kl. 10.30	Sinatur Hotel Storebælt	Topmøde
07/05 kl. 16.45	Kastrup	Seniorudvalget i ØST: Rundvisning med guide i Københavns Lufthavn
07/05 kl. 17.30	Roskilde	SAFe - sådan kan man køre store projekter
07/05 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler
08/05 kl. 17.00	København	Kom godt i gang med R
09/05 kl. 17.00	Aarhus	Sådan laver du video-tutorials
09/05 kl. 17.00	København	Kom godt i gang med Python
15/05 kl. 17.00	Aarhus	Sådan får du mere i løn
20/05 kl. 17.00	København	Kooperativ erfagruppe
21/05 kl. 17.00	Odense	Sådan får du mere i løn
21/05 kl. 17.00	København	Interaktive visualiseringer i R
21/05 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler
22/05 kl. 17.00	Aarhus	Unity 3D
22/05 kl. 17.00	Aalborg	Sådan får du mere i løn
22/05 kl. 17.00	København	Vejen til indflydelse på arbejdspladsen
22/05 kl. 17.00	København	Machine Learning i Python
28/05 kl. 17.00	København	Sådan får du mere i løn
28/05 kl. 18.00	København	Functional Copenhagensers Meetup Group
29/05 kl. 17.00	Aarhus	Introduction to Haskell I

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger
Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte.

PROSA

Forbundet af It-professionelle

København - Forbund og Min A-kasse
Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V

Kontortid: kl. 9-15
mandag dog kl. 10-15 Tlf.: 33 36 41 41

Niels Bertelsen
Formand
Direkte: 33 36 41 11
Mobil: 40 11 41 23
E-mail: nib@prosa.dk

Carsten Larsen
Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 38
Mobil: 29 62 02 95
E-mail: cla@prosa.dk

Aarhus
Søren Frichs Vej 38 K th.
8230 Åbyhøj

Kontortid: kl. 9.30-15

Hanne Lykke Jespersen
Næstformand
Direkte: 33 36 41 34
Mobil: 28 88 12 47
E-mail: hlj@prosa.dk

Henrik Jacobsen
Forbundssekretær
Direkte: 87 30 14 10
Mobil: 22 88 72 62
E-mail: hja@prosa.dk

Odense
Overgade 54
5000 Odense C

Kontortid: kl. 10-15

Morten Rønne
Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 21
Mobil: 27 10 78 86
E-mail: mbr@prosa.dk

Bjørn Vitoft
Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 14
Mobil: 53 57 01 56
E-mail: bvi@prosa.dk

E-mail:
medlemsreg@minakasse.dk
prosa@minakasse.dk
formand@prosa.dk
faglig@prosa.dk
prosa@prosa.dk

PROSA/DXC
Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/SAS
Formand: Curt Kjærsgaard, Retortvej 8, 2500 Valby.
Tlf.: 29 23 53 96

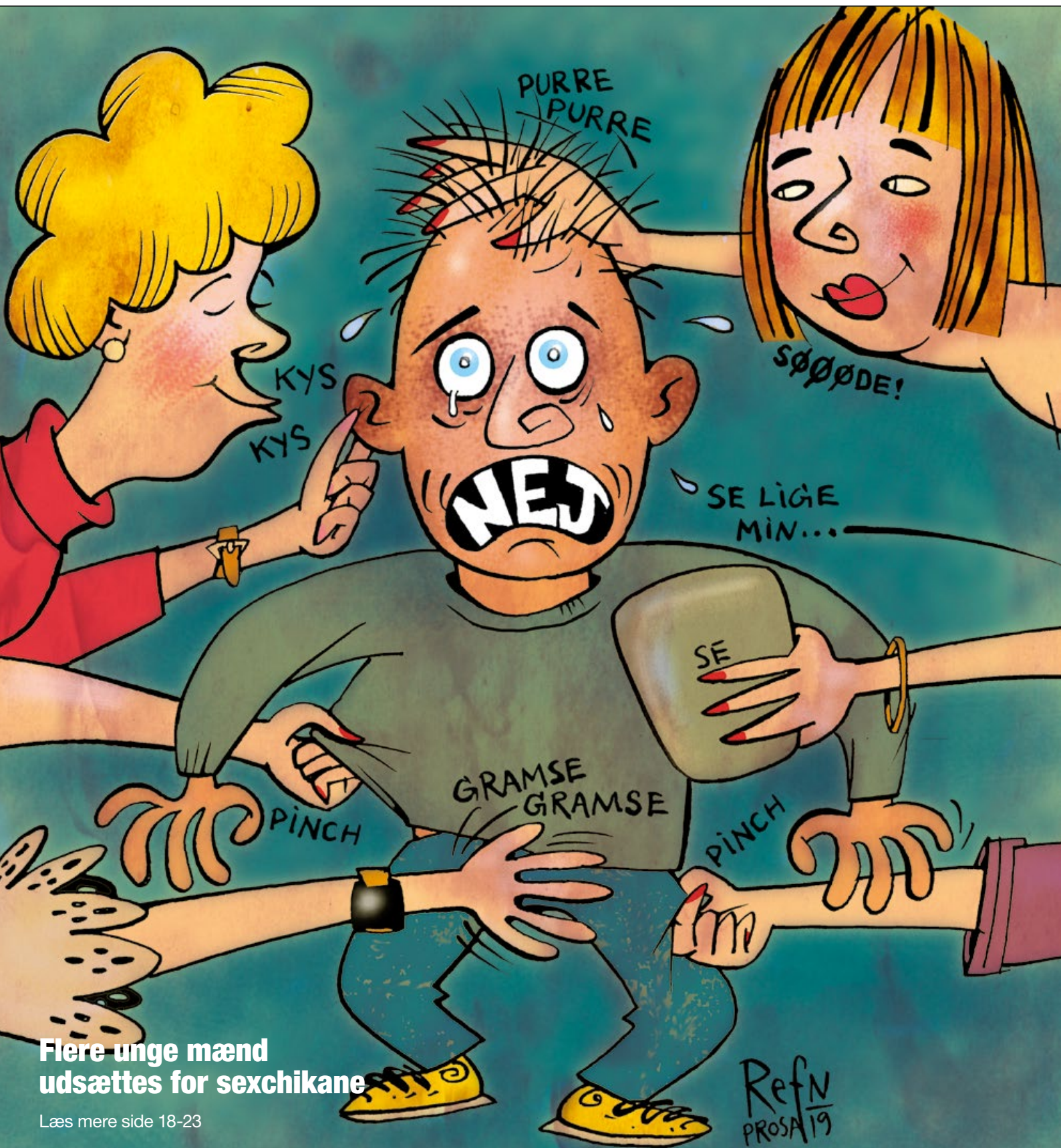
PROSA/OFFENTLIG
Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/STUD
Overgade 54, 5000 Odense C.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST
Søren Frichs Vej 38 K th., 8230 Åbyhøj.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST
Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

Ændringer vedr. abonnement: Ring venligst 3336 4141 eller send e-mail til prosabladet@prosa.dk

Flere unge mænd udsættes for sexchikane

Læs mere side 18-23